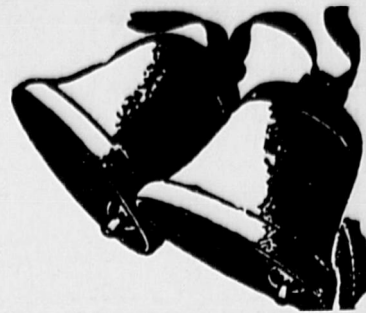

Christmas Special

FITCHBURG

"A Progressive City in a Progressive State"

Edistysmielisten ihmisten
edistysmielinen sanomalehti

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Poliittisen ja taloudellisen
kansanvallan puolesta

Tiistaina, jouluk. 19 p. -- Tues., Dec. 19

ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY

63. vuosikerta - Volume LXIII - No. 288 - 1967

Päivän paloja

Maan joulukuusi

WASHINGTON -- Presidentti Johnson syytti viime perjantaina kansallisen joulukuusen valot, esittäen toivomuksen että "voisimme omistaa työme rakentamiseen, tuhoamisen sijasta." Tämänvuotinen joulukuusi on järjestyksessään 44. kansallinen kuusi, tuotu Vermontista, 70 jalkaa korkea, siinä palaa 4,000 sähkökynttilää.

Itsepäinen karkoitettu

YVONNE PAUL, 38 v., on ollut viimeiset 70 päivää Amsterdamin lentokentällä, kieltäytyen lähtemästä sieltä minnekään muualle kuin takaisin Yhdysvaltoihin. Paul oli asunut New Yorkissa 9 vuotta, mutta hänet karkoitettiin, syynä edelleen hämäävä, U.S. siirtolaishuoneistot sanovat syynä "mental disease", mutta Hollannin psykiatrit eivät ole todennet mitään vikaa. Miss Paulilla on laillinen paluulippu, ja siksi lentokentän virkailijat eivät liioin voi häntä karkoittaa.

Uudenaikainen pappi

JAMES KAVANAUGH, roomalaiskatolinen pappi viihdittiin viikonvaihteessa sairaanhoitaja Patricia Jean Waldenin kanssa. Pastori Kavanaugh sanoo toimineensa "omantuntonsa mukaan". Hän on aikaisemmin kirjoittanut kirjan: "A Modern Priest Looks at His Outdated Church". Kavanaugh on pyytänyt vapautusta papin toimesta.

Koirat repivät lapset

LYNCHBURG, Va. -- Naapurin koirat hyökkäsivät leikkivien lasten päälle ja raatelivat kuoliaaksi kaksi pikkupoikaa. Koirat olivat suuria saksalaispaimenkoiria. Lapset revittiin kirjaimellisesti riekaleiksi, isän yrittäessä avuttomasti häätää koiria haravalla. Pojat olivat 4 ja 3 vuotiaat. Yksi koirista ammuttiin, kaksi on teljetty. Lapset olivat ennenkin leikkineet koirien kanssa ilman mitään häiriöitä.

BERLIN -- Länsi-Saksan liittovaltiot antoi hyväksymisensä ulkoministeri Willy Brandille jatkaa neuvottelua ja diplomaattisten suhteiden palauttamiseksi kommunistisen Jugoslavian kanssa. Suhteet ovat olleet poikki 10 vuotta.

Maan suurin kuparityöläisten lakko jatkuu edelleen

Kuparilakko, joka alkoi heinäkuun 15 päivästä, jatkuu edelleen ilman mitään merkittäviä sovittelusta. Amerikan kupariteollisuus on tunnettu pitkistä ja sitkeistä lakkoista, mutta nyt meneillään oleva lakko on saatuaan alan suurimmaksi. Siinä osallistuu kaikkiaan yli 50,000 työllistä.

Eri puolilla maata on pidetty suuria myötätuntokokouksia. Butnessa, Mont., oli tällaisessa kokouksessa läsnä 3,500 henkilöä, sekä lakkolaisia että myötätuntioita, jotka olivat saapuneet kokoukseen kovasta pakasesta huolimatta. Ja kaikkialla, ympäri maata, on kokouksissa ollut tuhansissa laskettavissa yleisöjä.

Lakko on tuonut esille erään hyvin merkittävän ja myönteisen piirteen työtaistelun historiassa: tavattoman myötätuntien ja tukemisen muiden unioiden taholta.

AFL-CIO on antanut lakolle kaiken tukensa. On perustettu erikoinen lakkoavustuskomitea jonka tehtävänä on suunnitella ja jatkaa varojenkeräystä lakkolaisten avustamiseksi.

George Meany tiedotti, että kaikki lakkolaisperheet saavat riittävästi avustusta, tarvitsematta nähdä nälkää ja että

Australian pääministeri Holt katosi mereen uintimatalla haikalan vatsaanko vai veteen

PORTSEA, Australia -- Pääministeri Harold E. Holt katosi viime sunnuntai-uintimatallaan mereen. Holt oli 59 vuotias. Laajoista etsinnöistä huolimatta ei hukkuneesta ole tavattu jälkeäkään. Rannalta löytyneitä kenkiä arveltiin ensin Holtin kengiksi, mutta perhe ei tunnistanut kenkiä. Aluksi viereillä pidettyjä toiveita ruumiin löytämisestä, vieläpä elossa olevana, ei enää juuri pidetä asiallisina.

Holtin katoaminen sai aikaan suuren masennuksen maan pääkaupungissa, Canberrassa. Viranomaiset ovat odottaneet virallista ilmoitusta Holtin kuolemasta ennenkuin he nimittävät apulaish-pääministeri John McEwenin väliaikaiseksi pääministeriksi.

PRIME MINISTER HOLT

WASHINGTON -- Presidentti Johnsonille tuli tieto Holtin katoamisesta suurena, tyrmistytävänä uutisena. LBJ lähetti heti tiedon saatuaan Holtin perheelle osanottoa. Pääministeri Holt oli Johnsonille enemmän kuin ystävä ja luja liittolainen, mahdollisesti lujin liittolainen kaikista vapaan maailman liittolaisista.

Valkoisen talon virkailija sanoi, että vielä ei ole varmuutta siitä meneekö Johnson Holtin hautajaisiin, mutta mahdollisuudesta keskustellaan.

Arabimaat suunnittelevat kovaa linjaa

KAIRO -- Arabiliiton 13 jäsenmaan ulkoministerit ja muut valtuutetut kohtasivat suljettujen ovien takana Kairossa arvailujen voimistuessa siitä, että he keskustelevat kovamman linjan omaksumisesta Lähi-Idän kriisin.

Holt oli uimassa Tasmanin merellä kovassa aallokossa. Aalto imasi Holtin syvyyksiin lähellä hänen kesäasuntoaan Holtin uudessa aaltovastaan. Rannikko on vaarallinen, sillä siellä uiskentelee usein haikaloja. Holtin kesäasunto sijaitsee 31 mailin päässä Melbournesta.

Holtin mukana oli uimassa neljä muuta henkilöä, Alan Stewart, 30 v., kertoi, että hän ui rannalle mutta Holt jatkoi uimistaan aaltoja vastaan. Stewart sanoi nähneensä avuttomana miten Holt katsoi aaltoihin. Kolme muuta olivat naapuriperheen äiti tyttäriin ja tyttären ystävä. Naiset jäivät rannalle kun kaksi miestä lähti uimaan.

Yhden haikalan oli nähty uiskentelevan samoilla paikoilla missä Holt katosi. Paikallinen kalastaja sanoo, että haikalan on taitunut olla hyvin suuri jos sitä on voitu erottaa niin kovassa aallokossa, mutta kalastaja sanoi että kohta missä Holt oli uimassa, on erikoisen vaarallinen. Samoilta paikoilla on viimeisten 10 vuoden aikana kadonnut kolme ihmistä, ei ruumiita ole koskaan löydetty.

Washkansky otti viime viikolla ensimmäiset askeleensa sitten sydänsiirron saatuaan, hän halusi jopa mennä hetkeksi istumaan parvekkeelle, vaikka lääkärit pitivät sitä ennenaikaisena.

Sydänsiirron suoritettiin Washkanskyille yli kaksi viikkoa sitten

Washkansky otti viime viikolla ensimmäiset askeleensa sitten sydänsiirron saatuaan, hän halusi jopa mennä hetkeksi istumaan parvekkeelle, vaikka lääkärit pitivät sitä ennenaikaisena.

Washkansky otti viime viikolla ensimmäiset askeleensa

Washkansky otti viime viikolla ensimmäiset askeleensa sitten sydänsiirron saatuaan, hän halusi jopa mennä hetkeksi istumaan parvekkeelle, vaikka lääkärit pitivät sitä ennenaikaisena.

Eikä hallitukseen näytki kiirehtivän. Ei ole kiirehditty edes Taft-Hartley lain soveltamisesta, joka merkitsisi 80 päivän jäädytysaikaa. Taft-Hartleya on useissa lakouissa sovellettu hyvinkin tehokkaasti.

Menneisyudessa tavallisesti käytettiin hallituksen taholta Taft-Hartley-peloittelua aseena, mutta nyt ei siltäkään ole hirvitetty.

Liikkeellä on huhuja, että lakkolaisia on siirtynyt jo muille aloille varsin huomattavissa määrin. M.m. Buttesta väitetään lähteneen 500 henkeä, Oregonin, Washingtonin valtion ja Californian.

Butten asukasluku on 46,000. Lakon alkaessa oli lakkoon yhtyneitä 3,700. Muilla aloilla työskentelee Butnessa 11,600 työllistä.

Unioiden taholta väitetään, että yhtiöt sallivat lakon jatkaa aivan tahallisesti, he toivovat, että kun kuparista tulee suuri puute, voidaan hintoja korottaa, jolloin myöskin lakon aiheuttamat menetykset saadaan täten takaisin.

Social Security hyväksyttiin 13 pros. korotus

WASHINGTON -- Kongressi työskenteli kuumeisesti viime perjantaina päästäkseen matkustamaan joululomalle. Kaikkiaan kongressissa niijittiin läpi neljä suurta lakiesitystä, mutta monta LBJ kiirellistä esitystä jätettiin ensi vuoteen.

Yksi hyväksyttyistä oli Social Security eläkkeiden korotukset, toinen oli kompromissi ulkomaisen avunlaki, kolmas köyhyysvastainen laki ja neljäs kouluapulaki.

Kongressi hajosi 30 päivän lomalle, kokoontuu uudelleen tammik. 15 p. Perjantaina hyväksyttävät lait menivät Valkoiseen taloon allekirjoittamista varten. Social Security eläkkeet nousevat täten 13 prosenttia, 24-miljoonalle yli 65 vuotiaalle, Alimaksi eläkkeeksi tulee \$55 kuukaudessa. Aänestys lain hyväksi oli 62-14.

Sydänsiirron saanut sairastui keuhkokuumeeseen

CAPE TOWN -- Maailman ensimmäinen sydänsiirtopotilas Louis Washkansky sairastui viime viikon lopulla keuhkokuumeeseen. Ensimmäinen, että keuhkokuume on vain toispuolinen, mutta myöhemmin todettiin, että tulehdus on kummassakin keuhkossa. Lääkärit antoivat potilaalle suuret annokset anti-bioottisia aineita ja viimeksi tulleen tiedon mukaan potilaan tila on tällä hetkellä tyydyttävä.

Washkansky otti viime viikolla ensimmäiset askeleensa sitten sydänsiirron saatuaan, hän halusi jopa mennä hetkeksi istumaan parvekkeelle, vaikka lääkärit pitivät sitä ennenaikaisena.

Sydänsiirto suoritettiin Washkanskyille yli kaksi viikkoa sitten, hänelle siirrettiin auto-onnettomuudessa kuolleen nuoren naisen sydän.

sydän oli paljon pienempi kuin Washkansky oma sydän.

sydän oli paljon pienempi kuin Washkansky oma sydän.

Silta petti liikenteen alla 75 ajoneuvoa suistui jokeen uhrien määrää ei tiedetä

POINT PLEASANT, W. Va. -- Viime perjantaina tapahtui ainutlaatuinen onnettomuus kun Ohio joen yli kulkeva "Hopeasilta" murtui illapäivän vilkkaimman liikenteen aikana. Silta oli täynnä kulkuneuvoja, "pumpperi-pumpperissa", jotka kaikki painuivat syvyyteen, vieden ihmiset ja lastit mennessään. Kaikkiaan lasketaan 75 ajoneuvon vaipuneen jokeen, ihmisuhreista ei ole tietoa mutta ainakin 60 ihmistä tiedetään olevan kateissa, mutta virta on todennäköisesti kuljettanut monet ruumiit kauaksi onnettomuuspaikalta, joten tuskin koskaan saadaan tarkkaa varmuutta siitä miten monta ihmishenkeä onnettomuus vaati. Tähän mennessä on löydetty 13 ruumista.

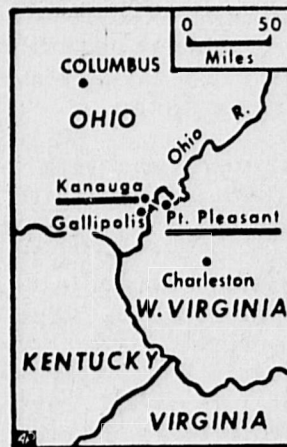
Sukeltajat ovat työskennelleet ympäri vuorokauden, mutta kova virta on haitannut suuresti heidän työtään. Kolme ruumista oli jäänyt murtuneen sillan kappaleisiin. Viisi ruumista löydettiin jo perjantaina.

Sillasta ei jäänyt jäljelle mitään muuta kuin jokeen pystytetyt peruspylväät. Silta oli 100 jalkaa korkea, 1,750 jalkaa pitkä riippusilta. Paikakuntalaiset nimittivät sitä "Hopeasiltsiksi", koska se oli maalattu alumiinivärisiksi.

Sukeltajat työskentelevät pimeässä syvyydessä lämmillä vedellä lämmityksessä puissa. Uponneiden trokien ja autojen ylösnostaminen on hidasta ja vaivaloista hommaa. Arvion mukaan henkensä menettäneitä voi olla yli 80.

Eräs pelastuneista sanoi vaimonsa olevan hukkuneiden joukossa 18 kk. ikäisen vauvan kanssa. Kuorma-auton kuljettaja William Needham Jr., 27 v., Ashboresta, N.C. on toinen niistä muutamista jotka selvisivät hengissä onnettomuudesta. Hän on sairaalassa ja kuvaa, että kaikki tapahtui aivan äkkiä, kaikki yksinkertaisesti vajosivat pohjaan.

Naisen sydän oli paljon pienempi kuin Washkansky oma sydän.

Karttapiirros onnettomuuspaikasta, silta sijaitti pisteillä merkityssä kohdassa, Pt. Pleasantin ja Kanagan välillä.

Surullinen näkymä: 1,750 jalkaa pitkästä sillasta ovat jäljellä vain nämä alastomat jalustat. Syvyydessä lepää monta vainajaa ja ainakin 75 ajoneuvoa.

Lampimat valtiot lumen peitossa 39 jo kuollut

ARIZONA, New Mexico ja Texas ovat saaneet kovaa kokea suuria siitä mitä on talvi. Arizonassa on tullut lunta 5 jalkaa. Toistaiseksi on näissä lämpimissä tunnetuissa valtioissa tiedättävi kuollut 39 ihmistä kylmyyden ja lumen takia, niistä 20 Texasissa.

Helikopterit ovat kulkenet pudottamassa ruokaa, vaatteita ja lääkkeitä ihmisille ja heinäpaaluja karjaa varten. N. 200 navajo intiaania on jäänyt lumen piirityksiin ilman suojaa kylmyyttä vastaan. Chinlessä, Ariz., johon he olivat menneet kokoamaan pähkinöitä.

Flagstaff, Ariz., oli sunnuntaina maan lumisin kaupunki, sunnuntaina satoi lisää lunta 6 tuumaa, kaikkiaan on siellä satanut viikon sisällä 54 tuumaa.

OUR ENTIRE STAFF
Joins In Wishing
You and Yours

A
Merry Christmas
and a
Happy e Prosperous
New Year

FULLY INSURED SAVINGS ACCOUNTS
The Worcester North
Savings Institution
DEPOT SQUARE, FITCHBURG, MASS.
A MUTUAL SAVINGS BANK

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published Tuesday, Thursday and Saturday, except on
holidays by the Raivaaja Publishing Company
48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass. 01420
Phone 343-3822

Second class postage paid at Fitchburg, Mass.

TOIMITTAJAT

Sävel Syrjä, Aino Latva, Lempi Ikävaiko-Toivola
Tilaushinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa
Vuosikerta \$12.00 - Puoli vuotta \$7.00 - Kolme kk. \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$16.00 - 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

Social Security korotukset hyväksytyt

Ne joita ovat Social Security eläkkeellä ovat viime tammikuusta asti odottaneet että kongressi hyväksyisi presidentti Johnson'in ehdottoman S.S.-eläkemaksujen korottamisen. Lähes vuoden kestäneen viivytyksen jälkeen kongressi viimeinkin, ennen kuin se päätti istuntonsa viime perjantaina, hyväksyi muutokset Social Security lakiin. Muutokset sisältävät eläkemaksuihin 13 prosentin korotuksen, joka astuu voimaan ensi helmikuussa ja sisällytetään maaliskuun 3 p., 1968, eläkeshekkisiin.

Social Securityn minimimaksu \$44 korotettiin 25 prosenttia eli \$55:n, joka on kaukana presidentin ehdottamasta \$100 minimimaksusta tai senaatin ehdottamasta \$70:sta. Tähän kongressin alahuone on syytä samoin kuin myöskin siihen, että yleinen korotus ei ollut presidentin ehdottama 15 prosenttia.

Summa jonka Social Security-eläkeläinen voi nyt ansaita vuodessa ilman poistoa, nostettiin \$1,500:sta \$1,680.

Nämät muutokset Social Security eläkemaksuissa ja laissa ovat tervetulleita sillä inflaatio pienentää dollarin ostovoimaa elinkustannuksien jatkuvan nousun takia. Kongressin olisi pitänyt aloittaa korotuksien maksu jo viime heinäkuun ensimmäisestä päivästä, mutta kongressin alahuoneessa vanhoillinen republikaani-demokraattijohto jarruttaa kaikkea mikä on kansalle eduksi.

Laajoissa Social Security lain muutoksissa joita kongressi hyväksyi, on myös kohta joka koskee Medicarea ja Medicaidia. Näihin palaamme toisissa toimituskirjoituksissa.

\$10,000 lahjoitus New Yorkin kaupungille

Verovapaa Twentieth Century Fund, jonka toimesta tehdään erilaisia tutkimuksia yhteiskunnallisista ja taloudellisista ongelmista, on tehnyt huomattavan aloitteen maksamalla vapaaehtoisesti \$10,000 New Yorkin kaupungille jossa sen toimisto sijaitsee, "tunnustukseksi palveluksista joita se nauttii kaupungilta." Luovutettu summa perustuu suunnitteen siihen mitä laitoksen olisi maksettava kiinteistövero ellei se olisi verovapaa.

New Yorkin valtiossa on 1,822 verovapaata järjestöä joiden varat ovat \$200,000 tai enemmän. Suurin osa näistä sijaitsee Manhattanilla. Nämä järjestöt ja niiden työlaiset nauttivat poliisien suojeluksesta ja saavat kaupungilta palosuojelua, vesi-, likaviemäri- ja muita palveluksia. Tässä suhteessa ne ovat samassa asemassa kuten kirkot, yliopistot, hyväntekeväisyyslaitokset, sairaalat ja muut yksityiset järjestöt jotka ovat verovapaita sen takia että niiden toimintaa pidetään hyödyllisinä ihmisille.

Tämä vapaaehtoinen lahjoitus Twentieth Centuryn taholta, joka on vaatimattomimpia järjestöjä, saatetaan johtaa toisia, suuriakin verovapaita laitoksia tekemään samanlaisia lahjoituksia kaupungille joka on rahallisissa vaikeuksissa. Ainakin yksi niistä - American Jewish Congress - teki viime vuonna lahjoituksen New Yorkin kaupungille.

Oli hyvä jos muutkin New Yorkissa ja kautta maan olevat verovapaat yhdistykset - jotka myönnettäköön kyllä, tekevät hyvää työtä - voisivat suorittaa sijoituspaikkakunnalleen vapaaehtoisien maksun seuramalla Twentieth Century Fundin ja American Jewish Congressin esimerkkiä.

McNamaran ja Goldbergin eroamisesta

Sen jälkeen kun McNamara erosi presidentin kabinetista liikkuu hyvin luotettavia huhuja, että maanviljelysosaston sihteeri Orville Freeman aikoo erota toimestaan. Maanviljelijöiden keskuudessa on kehittynyt paljon vastusta hänen maanviljely politiikkaansa kohtaan, joten hän uskoo että se vaikeuttaisi presidentin vaalivuotena. Myöskin rahaston sihteeri Henry D. Fowler haluaa kuuleman mukaan jättää virkansa ja palata takaisin lakimiestoimeensa. Fowler on hyvin alakuloinen siksi ettei hän ole onnistunut ajamaan eteenpäin hallituksen rahapolitiikkaa, erikoisesti tulonveron kohotusta.

Tämän lisäksi tulee tieto että USA:n YK:n suur-lähettiläs Arthur Goldberg haluaa päästä toimestaan. Goldberg ei ole täydellisesti tyytyväinen Vietnamin politiikkaamme, joka koskee erikoisesti sodan laajentamista ja Pohjois Vietnamin pommittamista.

Monet uskovat että kaikista selityksistä huolimatta nämä eroamiset johtuvat erimielisyyksistä ulkomaapolitiikassamme. Ainakin McNamaran ja Goldbergin eroaminen johtuu tästä sekä siitä että militaristiset sotahaukat ovat määrävässä asemassa Washingtonissa ja sota tulee laajentumaan. Toivottavasti he ovat väärässä mutta pelkäämme että tämä on tilanne.

Jutustelua

Lääkärivitsit

Lääkäri: Syväänhengitys, te käsitte, tuhoaa bakteereja.

Potilas: Kyllä minä muuten, mutta millä ne saa hengittämään syvään?

--Tohtori, luulettko, että tupakoiminen lyhentää päivääsi?
--Luulenko? Minä tiedän! Yritin kerran lopettaa ja päivistä tuli noin 90 tunnin pituisia.

--Ei teitä oikeastaan vaivaa mikään. Mutta kyllä teidän silti pitäisi kävellä kymmenkunta kilometriä päivässä.

--Teen sen jo. Olen postinkantaja.

--Onko tämä leikkaus vaaraton, tohtori?

--Otamme siitä heti selvän.

--Kävin tänään puhumassa lääkäriä muistimenetetyksistä.

--Mitä hän sanoi?

--Otti maksun etukäteen.

--En oikein pidä sydämenne tilasta, sanoi lääkäri. Onko teillä huolta angina pectoriksesta?

Nuori mies punastui ja myönsi niin olevan -- "mutta hänen nimensä on toinen".

Nuorelta mieheltä oli jalkapallolipalluissa mennyt ääni, ja hän päätti poiketa lääkäriin saadakseen siihen apua.

Oven avasi nuori rouva.
--Onko miehenne kotona? kyskäsi tultua.

--Ei ole, tulkaa vain! kyskäsi nuori rouva vastaan.

--Teitä ei vaivaa yhtään mikään. Olette vain laiska.

--Kiitoksia, huokasi potilas onnellisena. Mutta antakaa sille jokin latinankielinen nimi, niin voin ilmoittaa sen vaimolleni.

Hammaslääkäri: Avatkaa suunne, auki, auki, leveämmälle vain!

Potilas: AAAAAA.....
Hammaslääkäri (täytyä suun vanulla ja lukemattomilla laitteilla): Ja miten teidän perheenne jakselee tätä nykyä?

--Olen pahoillani, rouva, mutta minun on otettava ne linkertainen hinta polkanne hampaan poistamisesta.

--Mutta mitä ihmettä?
--Hän huusi niin vimmatusti, että neljä potilasta pakeni sillä aikaa odotushuoneesta tiehensä.

Hammaslääkäri: Oletteko nähnyt pikkupoikien soittavan ovikelloani ja sitten juoksevan tiehensä?

Poliisikonstaapeli: Eivät he olleet pikkupoikia -- he olivat täysikasvuisia!

Potilas: Poistatteko te hampaista kivuttomasti?

Hammaslääkäri: En aina. Toissapäivänä minä nyrjäytin ranteeni.

Minulla oli juuri väittely hammaslääkäriin kanssa.

--Miten se päättyi?

--Se päättyi vetoon.

Hammaslääkäri (puhellaale potilaalle): Avatkaa suunne ja pitäkää suunne kiinni!

--Sain tänään kokea todellista vahingoniltoa.

--Missä?

--Hammaslääkäri. Siellä hammaslääkäri veti toiselta hammaslääkäritä hampaan pois!

— Kun on Joul.

Omakohmainen kuvaus Stalin-tyrmistä

Jevgenija Semjonovna Ginzburg: "Rajumyrskyn halki". Tammien kustantama, on järkevä todistuslappale Stalinin ajan luomista kauhuista ja loputtomista mielettömyyksistä. Kirjan alaotsikkona on: "Kronikka yksilöpalvonnasta joista." Kirjan kannessa on varsinainen nimen alla: "18 vuotta Stalinin vankina."

Kertojan tragedia alkaa puhelehtimällä, joulukuun 1 p. 1934, klo 4 aamulla. Kirov oli murhattu. Sergei Mironovits Kirov oli NKP Keskuskomitean Politbyron jäsen. Leningradin puoluesihteerin, Stalinin lähimpiä työtovereita. Hänet murhattiin Smolnassa.

Kirovin murha oli Neuvostoliitossa kuin Sarajevonlaukaus, joka pani liikkeelle uskomattomien pidätysten, uskomattomien kärsimysten ja teloitusten aallon.

Kertoja, lehtinainen, puolueen uskollinen jäsen, yliopiston opettaja, Tatarian aluekomitean virkailijan vaimo, kutsuttiin ensin kuulusteltavaksi, myöhemmin pidätettiin. Syyte:

Että hän oli osoittanut anteeksiantamattomia vapauden puutteita, koska ei ollut tehnyt minkäänlaista ilmoitusta professori Elvovin "trotskilaisuudesta."

Trotskilaisuus

"Trotskilaisuus" merkitsi Stalin-vastaisuutta. Leo Trotskin sosialismin teoria oli että sosialismia ei voida toteuttaa vain yhdessä maassa, joka on kapitalististen maiden keskeillä, sen takia siis on koko maailmanlaajuinen sosialistinen vallankumous välttämätöntä.

Stalin taas tahtoi rautaisella kädellä rakentaa sosialistisen valtion yhdessä maassa, Neuvostoliitossa, ja hänen kaikki toimenpiteensä tähtäsivät tämän päämäärän toteuttamiseen, aina vainohuolisuuden luomaan diktatuuriin asti.

Professori Elvov oli laatinut historiikkiartikkelin jossa käsiteltiin v. 1905 tapahtumia, Stalin lähetti "Proletarskaja revolutsiija"-lehden toimitukselle kirjeen, jossa tuomitsi koko historiiteoksen, erikseen prof. Elvovin artikkelin, jossa Stalin väitti olevan teoreettisia virheitä "permanentien vallankumouksen" käsitteessä.

V. 1935 sitten Elvov erotettiin virastaan, pidätettiin ja katsoi. Kertoja syytettiin kuvasti siitä että hän ei ollut kirjoittanut "murskaavaa artikkelia," vedottiin siihen että koska hän on sivistynyt ihmisen, hänen piti ymmärtää asia.

Tämä laiminlyönti tulkittiin "vastavallankumoukselliseksi", sitä paitsutettiin, se oli "veden valamista vihollisen myllyyn" j.n.e.

Kun kertoja kutsuttiin ensimmäisen kerran kuulusteluun, joka oikeastaan oli jo suora syytös, oli kuulustelijana mies, jolle itselleen olisi yhä hyvin kuulunut "paljastusten teko." Ginzburg ei millään ollut uskoa korvallaan, hän ja hänen miehensä olivat vuorenvartijaksi vakuutuneita siitä että kysymyksessä oli erehdys. Alkoi vastustelu Moskovan korkeissa portaissa.

Mutta mikään ei auttanut. Sitte eräänä päivänä hänet kutsuttiin taas puhelimella "antamaan hieman tietoja." Ja siltä tieltä kertoja palasi vasta 18 vuoden jälkeen, Stalinin kuoltua. Hän ei enää sen jälkeen nähty miestä eikä lapsiaan. Mies pidätettiin myöskin myöhemmin, "koska oli ollut yhteydessä vastavallankumoukselliseen," "kansan viholliseen."

Näin oli alkanut suuri kärsimysnäytelmä, satojentuhansien, miljoonien muiden, yhä syytösten kanssa. Kommunismiin uskoneiden vilpittömien selujen oli mahdotonta uskoa että heitä todella epäiltiin ja

syytettiin, ne tulkitsivat kaiken viimeiseen asti erehdykseksi, väärinkäsitykseksi. Monet kuolivatkin siinä uskoonsaan. Stalin oli jumala, yllähuu, jonka näkeminenkin oli mannaa sielulle. Stalinin ei uskotu laskeneen irti tällaista mielettömyyden vyöryä.

Kirja on kauttaaltaan täynnä traagillisia ihmiskohtaloita, tekijä itse on vain yksi satojen tuhansien menehtyneiden, elämällisyyteen vaipuvien joukossa. Kun hänelle luettiin lopulta tuomio: "10 vuotta kovennettua," hän piti sitä suurena armolahjana, koska odotti kuolemantuomiota. Pasternakin runon sanat: "Pakkotyö! Onnea ei suurempaa!" soivat elämänsä loppuna hänen korvissaan.

Vankeja kuletettiin paikasta toiseen, aina pohjoisemmaksi, aina armottomampiin olosuhteisiin. Kokemuksiksi tuli että mitä likaisempi paikka ja huolimattomampi kohtelu, sen etäämpänä kuolemasta, mitä puhtaampi vankeja ja kohteliammat vartijat, sitä varmemmin lähellä kuolemaa.

Kirjassa kuvataan erilaisten kuulustelumenetelmien tapoja ja kulkua, oli "liukuhihnaa," joka merkitsi 7 vuorokautta yhtämittaisesti jatkuvaa kuulustelua, syömättä, nukkumatta. Kuulustelijat, hyvin syöneet ja levänneet, vaihtuivat, toiset yrittivät houkuttaa allekirjoitusta "tunnustuksiin" viekkaalla lipevydellä, ojentajan jopa velleilläkin näkäläisen nenän alla, toiset kuulustelijat uhkailivat, ärjivät. Fyysillinen kuritus tuli voimaan myöhemmin.

3 Päivää "koirankoppin" oli "koirankoppia," kolme vuorokautta seloisista ahdistusta kolossa kädet sivuilla, oli "karsaria." Loppumatkoin eri menetelmien lannistusta ja kidutusta ihmisen. Kertoja tapasi näissä samoissa kohtaloissa useimmiten entiset kuulustelijainsakin, kurjina, lannistettuina.

Vankiloissa ja pakkotyömailla tapasi kaikenlaisia ihmisiä, myös kaiken ikäisiä. On monia lyhyitä kuvauksia miten ihmisen jaloin mieleltaatu tulee esiin uskomattoman kurjuuden ja kärsimyksen keskellä, kuin kukka saastaisen tunkion keskellä. On myöskin, tietenkin, kuvauksia ihmisluonteen alaisuudesta.

Kirja on kirjoitettu erittäin hyvällä, persoonallisen muistelmatyylillä. Kummallista on että se ei anna ahdistavaa vaikutelmaa sellaisenaan, siinä on kaiken alla ytimenä syvä uskon ja toivon kipinä, ihmisen sisimmän taistelun minuutensa puolesta. Ahdistavaa ja tuskallista on tietenkin lukea siitä miten suureksi pettymykseksi ja kärsimykseksi voiko kansakunnalle tulla vilpittömä usko ja uhrautuvaisuus uuden yhteiskuntaihanteen puolesta.

Jevgenija Ginzburg nimittää koossapitävää voimaa "tyrmistuksen tunteksi," joka antoi hänen pysyä kaiken uhall hengissä, voidakseen nähdä, "voidaanko sellainen kuitata ilman oikeudenmukaista rangaistusta."

Kertoja sanoo kirjoittaneensa kokemuksensa muistiin pojanpojalleen, siinä tarkoitus, että ne ehkä voitaisiin julkaisua suunnilleen 1980. Mutta toteaa mielihyvin että nämä "rivikommunistin muistelmat" voidaan luovuttaa luottaviksi paljon enemmän.

Kirja on juuri tullut Raivaajan kirjakauppaan, siinä dottuna, kangaskansissa, sivuja 364, hinta \$4.50, plus 14 sentin myyntivero.

Mielenkiintoinen, järkyttävä ajatus herättävä ja valaiseva teos suuren aatteenmurroksen vääristyneestä aikakaudesta.

-L.I.

Lehtemme konttorista puhutaan

Raivaajan tukemiseksi karttunut \$9,125.00

T. Y. Veli, Quincy, Mass. \$500.00.

Mari Kampuri, Fitchburg, Mass. \$5.00.

Lillian ja Walter Lammi, Norway, Maine \$5.00.

Lydia Pihlman, New York, N. Y. lähetti \$5.00 toivoen vielä pitkää ikää Raivaajalle.

Eino Nurmela, Covington, Mich. \$5.00.

Ida Route, Fitchburg, Mass. \$5.00.

Alina ja Otto Lystilän muistolle, Fitchburg, Mass. lahjoittivat Mamy ja Leino Lystilä, Doris ja Olavi Lystilä ja Robert Lystilä \$6.00, Otto Lystilä eläessään muisteli Raivaajan perustamista, jossa hän oli ollut mukana.

Aini M. Valley, Fitchburg, Mass. \$10.00.

David A. Laine, Rockland, Mass. muistolle lahjoittivat hänen perheensä \$5.00.

"Erään tilaajan," New York, N. Y. lahja Raivaajalle \$3.00.

Saima ja Olavi Vainio, Ashburnham, Mass. \$3.00.

Mrs. Lydia Räsänen, West Orange, N. J. \$5.00.

Aina ja Arvi Aarnio, Canterbury, Conn. \$5.00.

Emma Häkklä, Ashby, Mass. \$3.00.

Fannie Aho, Lake Worth, Fla. \$2.00.

Anni Autio, Maynard, Mass. \$5.00.

Sanni ja Arthur Falk, Maynard, Mass. \$5.00.

Lydia Nieminen, New York, N. Y. lahjoitti \$10.00 Raivaajalle ja samalla uudisti lehtitilauksensa ja tilasi myös Raivaajan vuodeksi tuttavalleen. Mrs. Niemisen isä oli Maynardin osaston perustavia jäseniä.

Lempi Lehto, Portland, Oregon \$5.00.

Mrs. Aino Koski, Westminister, Mass. \$5.00.

Turpeiset Newportista lähettivät Raivaajalle \$10.00.

Anna Kapanen, Fitchburg, Mass. \$5.00.

Tyine ja Lauri Hallfors, Fitchburg, Mass. \$25.00.

Ernest ja Pauline Toko, Fitchburg, Mass. \$10.00.

Ida Peltö, Fitchburg, Mass. jälleen lahjoitti \$5.00 siinä toivossa, että saisi vielä Raivaajaa lukea monet vuodet.

Martha Sulkanen, Fitchburg, Mass. \$5.00.

Aino Aho, Fitchburg, Mass. \$5.00.

Frank Hill, Chagrin Falls, Ohio \$5.00.

Consul ja Mrs. Walter McKay, Cleveland, Ohio \$10.00.

Katri Kajander, Allston, Mass. lahjoitti \$5.00 miehensä Armas Kajanderin muistolle.

Raija ja Roy Helander, Maynard, Mass. \$10.00.

John Salokivi, Brooklyn, N.Y. \$2.00.

Ben ja Hulda Tarvainen, Worcester, Mass. lahjoittivat \$10.00 Raivaajan toimintaan tukemiseksi ja samalla toivottavat Hauskaa Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta kaikille tuttavilleen ja Raivaajan ystäville.

Nestor ja Ida Wirtanen, AuTrain, Michigan \$5.00.

Otto Rentola, Grayland, Washington \$3.50.

Matti Prykä, Fitchburg, Mass. \$10.00.

Jenny Laitinen, Philadelphia, Pa. toivottaa pitkää ikää Raivaajalle ja hyvää Joulua sen lukijoille lähettämällä Raivaajalle \$5.00.

Tilda Ranta, Cocoa, Florida lahjoitti \$2.00 sisikonsa Elsi Raution muistolle Raivaajan toiminnan tukemiseksi. Mrs. Ranta tuli tänne Fitchburgiin 60 vuotta sitten ja on siitä asti lukenut Raivaajaa. Hän kuului aikoinaan Saiman huvitöimikuntaan.

Fannie ja Sakari Tonroos, Westminister, Mass. \$3.00.

Miss Vieno Mäkelä, New Port Richey, Fla. \$5.00.

Neuvoa kysytään

Suomen viennin edistämiseksi

Suomen 50. itsenäisyyspäivänä julisti suomalainen PR-toimisto suomalaisen teollisuuden ja matkailun toimeksiannosta ulkomaille Suomi-aiheisen kirjoituskilpailun, jonka tarkoituksena on juhlistaa itsenäisyysmerkkipäivää sekä tehdä suomalaista muotoilua ja matkailua tunnetuksi. Erityisenä toivomuksena on, että suomalaiset siirtolaiset ja muut Suomen ystävät eri puolilla maailmaa antaisivat tämän kirjoituskilpailun puitteissa asiantuntevuksensa suomalaisen vienniteollisuuden hyväksi. Tämä olisi erittäin arvokas lahja 50-vuotiaalle Suomelle ja sen viennitiponnistuille.

Lähtökohtana tälle ajatukselle on se tosiasia, että mm. Ruotsin ja monen muun maan vienniteollisuus käyttää ulkomailta olevia oman maansa siirtolaisia erittäin tehokkaasti hyödykseen viennitoiminnassaan, kun taas suomalainen teollisuus ei ole tähän mennessä osannut riittävässä määrin hyötyä ulkomailta asuvista suomalaisista "epävirallisista Suomen lähettiläistä." Tuntuu siltä kuin ei viennintä olisi aina edes tietoinen satoihin tuhansiin kohtaan suomalaisen siirtolaismäärän olemassaolosta.

Nyt tarjoamme siis suomalaisille siirtolaisille itselleen tilaisuuden tehdä itseänsä ja toimintaansa tunnetuksi. Mitä laajempi osanotto tähän kampanjaan saadaan, sitä varmemmin suomalainen vienniteollisuus saadaan tässä suhteessa "heräämään." Suurimman hyödyn asiasta luonnollisesti saa Suomi ja sen vienti, mutta epäilemättä siitä koituu hyötyä myös suomalaisille siirtolaisille ja heidän yhteispyynnilleen, niin kuin esim. ruotsalaiset siirtolaiset ovat saaneet etua Ruotsin tunnetuksi tulemisesta.

Kirjoituskilpailuun on valittavana jokin seuraavista neljästä aiheesta: 1. Finnish Design (suomalainen muotoilu kokonaisuutena, tai esim. joku suomalainen muotoilija tai joku suomalainen muotoilun ala), 2. Suomalainen sauna, 3. Suomi matkailumaana, 4. Jokin muu Suomeen liittyvä aihe (esim. mitä suomalaiset siirtolaiset voivat tehdä suomalaisen tuotannon menekinedistämiseksi nykyisissä asuinmaissaan).

Kirjoitukset voivat olla suomen, englannin tai ruotsin kielellä. Niiden suurin sallittu pituus on tuhat sanaa, ja ne on lähetettävä helmikuun 28. päivään 1968 (Kalevalan päivä) mennessä osoitteella: Design-PR, Tuulimyllytie 7 A 6, Helsinki 92, Finland.

Pääpalkintona on edestakainen lentomatka Helsinkiin, muihin palkintoina runsaasti suomalaisia taideteollisuustuotteita, ilmaista majoitusta suomalaisissa turistihoteleissa sekä kirjapalkintoja. Lisäksi jokainen osanottaja saa muistoksi osanottoaan ja Suomen juhluvuodesta arvokkaan kunniakirjan.

Arvostelulautakunnan muodostavat toim.joht. Pekka Anttila (suomalainen muotoilualan tehtaan johtaja), maist. Aulis Lintunen (matkailualan suur-yrityksen johtaja), taiteilija Björn Westcröst (tunnettu suomalainen korumuotoilija) sekä toimittajat Kaapo ja Taina Suoninen järjestävästä PR-toimis-tosta.

Kuuset vähissä Australiassa

Joulukuuset olivat vähissä Australiassa tänä vuonna, ja monien kotien täytyi tyytyä keinokuissein kuuseen.

Kuusenmyyjät kertoivat, että vain muutamia satoja kuusia saatiin tänä vuonna Sydneyn lähistöllä olevista valtion metsistä, joista ikinä normaalisti saadaan hyvin runsaasti.

Eräs kuusenmyyjä totesi kuitenkin keinotekoisien joulukuusien kysynnän olleen "hämmentävän suuri." Hän kertoi joulukuun puoleenvälillä mennessä myyneensä enemmän keinotekoisia kuusia kuin mitä hän oli myynyt koko viime vuonna yhteensä. Myynnin lisääntymistä keinotekoiset kuuset tehdään suuremmiksi, paremmiksi ja kauniimmiksi joka vuosi, hän sanoi.

John Tolonen, Bedford Hills, N. Y. \$3.00.

Ellen ja Gus. Latva, Monterey Park, Calif. \$5.00.

Toivo Eronen, Brooklyn, Conn. \$5.00.

Eräs täysin amerikkalainen liikemies, Spencer, N. Y. \$5.00.

Kiitämme lahjoittajia!

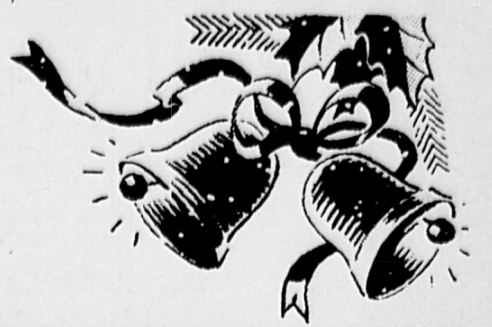
RAIVAAJA

on sopiva LAHJA omaisille Suomeen tai tähän maahan!

HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivotamme lehtemme lukijoille, asiamiehille, kirjeenvaihtajille ja kaikille niille liikemiehille,
jotka käyttävät lehteämme ilmoitusvälineenään!

As a symbol of our appreciation to those businessmen from GREATER FITCHBURG who are advertising in this special issue of our paper, we urge our readers to read all ads and patronize their place of business.

Warmest best wishes to all our readers and advertisers for a

MERRY CHRISTMAS
and a
HAPPY NEW YEAR!

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY

HYVÄÄ JOULUA JA ONNEKASTA UUTTA VUOTTA

toivotamme
SUOMALAISILLE YSTÄVILLEMME!

FITCHBURG SENTINEL

RAUHALLISTA JOULUA JA
UUTTA VUOTTA!

**TURNER MOTOR COACH
SERVICE**

301 Elm Street
Fitchburg, Mass.

COMPLIMENTS OF

**FITCHBURG AUTO
ELECTRIC COMPANY**

214 LUNENBURG STREET

FITCHBURG, MASS.

Telephone 3-3779

Voidaksemme palvella teitä paremmin olemme myös
auki tiistai- ja torstai-iltoisin kello 6 - 9

Quincy, Mass.

SUOMEN ITSENÄISYYDEN 50-vuotisjuhlaa vietettiin sunnuntaina, jouluk. 10 p. West Quincyn Lähetyskirkossa. Väkeä oli saapunut suuri joukko viettämään tätä Suomen merkkipäivää. Jokainen nautti ohjelmasta, jota oli soiton, laulun ja puheen muodossa. Ohjelmassa oli myös filmi, "Suomi tänään", joka käsitteli vuodesta 1914 - 1967 Suomen elämää tähän päivään asti. Filmi oli mainio. Omantunnon kuppi kahvipöydässä oli karttuissa, samoin kollekti.

Tilaisuudessa saadut tulot menee Suomen sotainvalidien hyväksi. Paikallinen kansalliskomitea lausui parhaan kiitokset jokaiselle tavalla tai toisella juhlaa avustaneille niin ohjelman suorittajille, ravintolan henkilökunnalle kuin lahjoitusten tekijöillekin.

WHISTI-ILTA on taas suuremmoinen tilaisuus ensi keskiviikkona, 20 p. joulukuuta Veljen talossa. Silloin Fannie Lehti lahjoittaa illan tarjoilun täyttäessään merkkipäivänsä 75. Mennään jokainen iltaa viettämään sekä pelaamaan, vaikka olisi kuinka kiire joulupuhien keskellä! Samalla saa harjoittaa laulutahtiaan laulamalla Fannille Happy Birthday. Niin vuodet kulki kulkuaan, se rintaan rauha toi, ja hiljaisesti tullessaan ne huokset höpöi. Vaan muistoja ei saa unohtaa hopeatkaan.

SURUSANOMAN sai Suomes-ta Katri Laine. Hänen veljensä Kaino Laiho, 70-vuotias, Jo-keassa-asuva, oli saanut äkkiä kutsun läisyyteen. Pari vuotta sitten Katri vietti Mattinsa kanssa kesäloman veljensä perheen luona.

YLLÄTYKSEN KOHTEEKSI joutui Emma ja Vilho Mustonen Hinghamissa. Heidän poikansa oli järjestänyt vanhempiensa kotiin juhlan heidän 25:si häpäiväkseen aivan pri-kulleen, päivän päälle, 10 p. joulukuuta.

Paljon oli ystäviä kerään-tynt onnittelemaan tätä ho-peahäpäriä. Näin vietettiin tämä sunnuntai-ilta kivi kah-vipöydän ääressä joka oli herkkuja täynnä jokaisen nau-tittavaksi. Viel toivomme teille onnen kauneimman. Se kerallanne aina teitä seurat-koon.

LASTEN JOULUJUHLA on torstai-iltona, jouluk. 21 p. kello 7:30 Trinity Lutherilaisessa kirkossa Roberts kadulla. Lap-set tulevat esittämään suomen-kielisen ohjelman. Opetuksesta ja ohjauksesta on pitänyt huolen Bertha Lampinen. Jokainen on tervetullut tilaisuuteen. Lo-puksi on kahvitarjoilua.

ALLEKIRJOITTAJA Jussin-sa kanssa toivoo jokaiselle Raivaajan lukijalle hyvää jou-lua ja onnenrikasta uutta vuot-ta! --Pauline.

KUOLLUT

MRS. ANNA MALVIINA (Hokkanen) TUOMIKOSKI, 79 v., Suomi Road, Quincy, kuoli kotonaan keskiviikkona aamu-päivällä.

Miehensä Michael Tuomikos-ki on kuollut kauan sitten.

Mrs. Tuomikoski oli syntynyt Suomessa.

Kaipaamaan jäi kolme tytär-tä, Mrs. Ellen McHugh, Mrs. Lydia Mäkinen ja Mrs. Ruth Ross, Quincy; neljä poikaa, Frederick Koski, Quincy, Arthur Koski, Middleboro, Leo Koski, Lake Worth, Fla., ja Michael Koski Hollbrooke; 8 lastenlasta ja kaksi sisarta, Mrs. Edith Lahti, Quincy ja Mrs. Fanny Lehtovaara, Suomi.

Yksityishautaus tapahtui perjantaina joulukuun 15 päi-vänä kello 11 aamupäivällä. Pastori Keijo Aho suoritti vai-najalle viimeisen palveluksen. Hautaus toimitettiin paikalli-see hautausmaahan. Hannelin hautausseuran puolesta jär-jestelyistä.

**JOULU- JA UUDENVUODEN-
TERVEHDYS**

kaikille Raivaajan lukijoille

GARDNER NEWS

Gardner, Mass.

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta**

**ILMOITTAJILLEMME
LEHTEMME TILAAJILLE
KIRJEENVAIHTAJILLEMME
ASIAMIEHILLEMME**

toivottaa

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY

Johtokunta ja virkailijat

LAURI HALLFORS, presidentti
TOIVO LINDEN, sihteeri
SÄVELE SYRJÄLÄ, rahastonhoitaja

J. GUSTAV LAAKSO LAURI JOKINEN
TOIVO NOUSIO EDWARD JÄRVI
VICTOR HEIKKILÄ LAURI REIN

Konttori

Sävele Syrjälä
Irma Laine
Mary Blomquist
Mary Gillis
Sirkka Tastula

Toimitus

Sävele Syrjälä
Lempi Ikävalko
Aino Latva

Kantopojat

Mikko Tervo
Jack O'Neil
Chuck O'Neil
Norman Hecker

Justowriter

Lea Goff
Eira Perko
Bertha Laaksonen
Leena Latva

Postitus

Bernhart Mandell
Norman Cormier, Jr.
Hans Balsam

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYS!

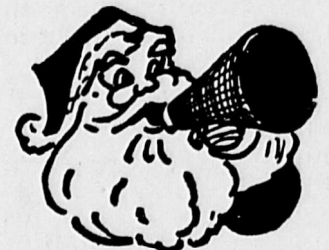
KENDALL CATERING, Inc.

56 North Street
Fitchburg, Mass.

PITOJEN LAITTAJA

VALMIITA RUOKIA MYÖS KOTIIN VIETÄVÄKSI

HYVÄÄ JOULUA JA UUTTA VUOTTA

PATRICK J. EGAN & SON

10 Payson Street
Fitchburg, Mass.

PLUMBING AND HEATING CONTRACTOR
FREE ESTIMATES

lämmän joulutervehdys!

baylin's

fitchburg, mass.

Toivotamme

**VIIHTYISÄÄ JOULUA JA
ONNEKASTA UUTTA VUOTTA!**

KIDDER & DAVIS

Fitchburgin vanhin
HUONEKALU-LIIKE

Sisustusta — Koristesuunnittelua

692 - 700 MAIN ST.

FITCHBURG, MASS.

Telephone Fitchburg DI 3-7491

HYVÄÄ JOULUA

FINNISH DRUG CO.

OTTO ANDERSON, apteekkari

805 Main St. Fitchburg, Mass.

Berkeley, Calif.

SUOMEN 50-VUOTISTAISE-
näisyttä juhlittiin San Fran-
cisco lahtipiirissä joulukuun 3
päivänä hyvällä menestyksellä.
Ilma oli vähän sateinen ja sen
tähden piti peruuttaa ohjelma
joka oli aiottu suorittaa Golden
Gate Band Concourse, San
Francisco puolella, kello 2 il-
tapäivällä.

Kello 5 iltapäivällä täytti
West Campus Berkeley High
School Auditorium 700 henki-
lää käsittävää juhlayleisöä.
Kuuluttajana tilaisuudessa toi-
mi Tauno Ahonen Berkeleystä.
Mr. William Hillends orkesteri
San Franciscosta soitti alkusi-
nhan musiikkikappaleita tuon-
den hilpeän tunnelman yleisölle.

Alkurukouksen piti pastori
Werronen, Berkeleyn luther-

rilaisen seurakunnan pappi. Yh-
distyneet kuorot ja yleisö lau-
loivat orkesterin säestyksellä
The Star Spangled Banner ja
Maamme laulun, Tervehdysten
toi Berkeleyyn majuri Hon. Wal-
lace Johnson, pianosoolona
soitti Bill Lampi Finlandian
ja "Prelude" in G minor; San
Francisco-Berkeley kuoro lau-
loi kaksi laulua Aune Hendrick-
sonin johdolla; konsuli Tuure
Mentula piti puheen suomen-
ja englanninkielellä. Hän kä-
sitteli Suomen ulkopoliittikka
tämän päivässä Suomessa.

Orkesteri soitteli jälleen si-
kermän kansanlauluja; Berke-
leyn Veljeysseuran kuoro lau-
loi kaksi laulua Onni Pääntä-
jän johdolla, Maria Pääntäjä
säesti pianolla.

Tauno Ahonen astuiesille sa-
noen, että congressimies Hon.
Jeffery Cohelan on estetty saa-
pumasta, hän on Washingtonis-
sa, D. C., mutta hänen sise-
rensä, Mrs. Charlotte Donforth
tulee puhumaan veljensä edestä
ja lupasi, että varmasti yleisö
pitää hänestä yhtä paljon. Aho-
nen ei erehtynyt, Mrs. Donforth
sai yleisön heti puolelleen. Hän
tiesi niin paljon Suomesta ja
tällä olevien Amerikan suoma-
laisten hyvistä saavutuksista.
Kertoi ihaluksa siitäkin kun
suomalaisen John Mortonin ni-
mi on Amerikan perustuslaissa.
Hän tiesi Mortonin vanhempien
syntyneen Rautalammilla Suo-
messä. Yleisö antoi valtavat
kättentaputukset hänelle. Tau-
no Ahonen luki sähköen jonka
oli lähettänyt tämän piirin se-
naattori Mr. Kucheli.

Konsuli Tuure Mentula tuli
esille ja kertoi, että Suomen
presidentti Kekkonen on lä-
hettänyt kahdelle tämän lahti-
piiriin ansioituneelle liikemie-
helle Suomen Leijonan Ritari-
merkit. Nyt varmaankin ar-
velette, että ketään ne ovat.
Nämä liikemiehet ovat tehneet
Suomen tunnetuksi tekemiseksi
paljon työtä. Hän kutsui esille
Tauno Ahosen Berkeleystä ja
Niilo Okermannin Palo Altoista.
Heidän rintaansa Mr. Mentula
kiinnitti nämä arvokkaat mer-
kit. Yleisö taputti käsiään val-
tavasti.

Seuraavana ohjelmanume-
rona oli soololauluja Hugo Kor-
velta, Esther Larsen säesti pia-
nolla; seurasi Yhdistyneiden
kuorojen laulesitykset Onni
Pääntäjän johdolla. Tähän päät-
tyi tämän juhlan ohjelma.

Yleisö siirtyi yli kadun Vel-
jeysseuran taloon kahville.
Kahvin jälkeen jatkettiin ohjel-
maa. Esiteltiin Suomesta tul-
leet vaihto-oppilaat. Heitä oli
melko monta, oli m.m. herra
Riikinen koko perheensä kans-
sa.

Kansantanssijat esittivät
tanssinumeroita, jotka esityk-
set yleisö palkitsi runsailla ta-
putuksilla. Kahvivieraitakin oli
neljäsataa, ehkä ylikin. Juhla-
nappeja oli myyty viisisataa-
viisikymmentä kappaletta, kaksi
dollaria kappale. Tämä valtava
juhla onnistui hyvin sen vuok-
si kun kaikki eri seurat ja clu-
bit toimivat yhdessä alusta lop-
puun asti hyvässä sovussa ja
yhteisymmäryksessä.

WILJAM KANKAALA on ollut
sairana pitemmän aikaa. On
tällä kertaa kotonaan. Vaimonsa
Vilma antaa hänelle erittäin
huolellisen hoidon.

MRS. HILJA LAINE on ollut
pitkän aikaa aivan rullatuolissa.
Hänellä pitää olla vakituinen
hoitaja. Tyttärensä Toini on
työssä joka päivä joten on pal-
kattava ulkopuolinen apulainen.

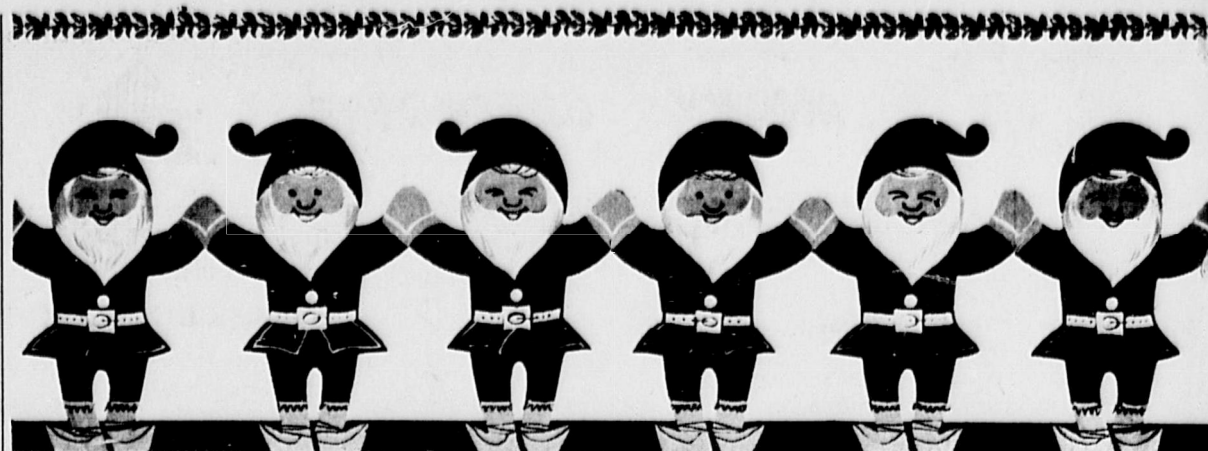
KÄVIN ERÄÄSSÄ hoitokodis-
sa katsomassa tuttaviani Hilma
Karlsonia ja Fanny Kempia.
He ovat hyvässä kalliissa hoit-
tolassa. Molemmat ovat heikkoa
kunnossa henkisesti. Olin
niin monta joista voisi kirjoit-
taa, mutta siitä tulisi liian pit-
kä juttu.

JOULU ON aina meillä suuri
juhla. Nytkin on jo juhlittu mo-
nissa eri seuroissa pikkujou-
luja.

ALLEKIRJOITTANUT aikoi
viettää joulun Kyproksella, Vä-
limeren saarella. Sain edesta-
kaisen lentolipun ja menin jo
New Yorkiin asti. Olin siellä
viikon kun serkkuni oli sairaas-
lassa. Hänen avukseen sinne
kiirehdin. Minun oli puhe ot-
taa hänet kotiin ja hoitaa hän-
tä mutta lääkäri sanoi, että ei
hän pääse kotinsa enenkuin
tammikuun alkupäivinä. Päätin
sitten heti lähteä matkalle Ky-
prokseen, mutta juuri silloin al-
koi tulla pahoja uutisia, että
amerikkalaiset naiset ja lapset
evakoiitiin sieltä pois. Sain säh-
keen että on parasta odottaa.
Oli epävarmaa miten kauan se
odotus kestää joten lensin takai-
sin Berkeleyyn ja yritän jos-
kus tuonempaa päästä Väli-
meren rannoille.

THANKSGIVING päivällisen
sain New Yorkissa ystäväni
Rissasten luona.

Toivon kaikille lehden luki-
joille hyvää joulua.
-Helmi Nelson

Hyvää Joulua!

FITCHBURG SPINNERS SALES CORP.

SOLE AGENTS FOR

FITCHBURG YARN COMPANY

FITCHBURG, MASS.

Terästäkään JOULUN sanoma kaikkia meitä
edistämään hyvää tahtoa ihmisten keskuudessa,
iotta yleinen rauha saataisiin maailmaan!

SIMONDS
SAW AND STEEL
DIVISION
WALLACE-MURRAY CORPORATION
FITCHBURG, MASS.

Season's
Greetings

SAFETY FUND NATIONAL BANK

470 Main Street

Fitchburg, Mass.

MERRY CHRISTMAS

UUSIA KIRJOJA RAIVAAJAN KIRJAKAUPASSA!

Candide, kirj. Voltaire	\$1.30
Kohtaus Firenzessä, kirj. Elizabeth Spencer	1.30
Punainen Poni, kirj. John Steinbeck	1.30
Ilmisiä Elämän Näyttämöillä, kirj. William Saroyan	1.60
Leikkisiä Tarinoita, kirj. Honore de Balzac	1.60
Torstai on Toivoo Täynnä, kirj. John Steinbeck	1.60

(Plus myyntivero Massassa)

RAIVAAJAN
KIRJAKAUPPA
Box 600 — Fitchburg, Mass.

Uusi keittokirja.
THE

FINNISH COOKBOOK
Kirj. Beatrice A. Ojakangas
Hinta \$3.95

400 suomalaista reseptiä
englanninkielellä ja
amerikkalaisilla mitoilla.

(Massalaiset liittävät mukaan
12¢ myyntiveroa varten)

RAIVAAJA PUBLISHING CO.

48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

Joulutervehdys!

FITCHBURG PAPER COMPANY

DIVISION OF LITTON INDUSTRIES

Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa

Weyerhaeuser
Company

PAPER DIVISION

Puh. DI 3-3051

FITCHBURG, MASSACHUSETTS

Worcester, Mass.

MEIDÄN K.I.K:n kokouksessa viime keskiviikkona johti puhetta Arvi Ketola ja kirjuriina oli jälleen Niku Hallila joka on parantunut kolme kuukautta kestäneestä sairaudesta. Oli hauskaa nähdä taas Niku vanhassa tehtävässään. Kokouksen päätyttyä nautittiin Sirkka ja Jussi Luukkosen kustantamasta tarjollusta.

AARO YLITALO sai äkillisen kohtauksen viime maanantaina ja vietiin Hahmehann sairaalaan. Tähän mennessä ei ole tietoa kuinka vakava Aaron sairaus on. Toivomme Aarolle pikaista parantumista.

MIKÄ ON MEILLE kaikkein tärkein, eilinen, tämä vai huomispäivä? Voi olla, että huomispäivä ei tulekaan joten sen arvoa ei kukaan voi tietää. Tähän on nyt täällä, mutta se kuluu niin nopeasti että sen arvoa ei voi käsittää enenkään se on jo mennyt. Mutta ne eilispäivät ovat jääneet muistiin, sillä me oltimme silloin nuoria. Tehtiin 10 tunnin työpäiviä ja saatiin noin \$10-\$25 viikossa ja naiset jotka olivat piikapaikoissa saivat \$3-\$12 viikossa ja he saivat torstai-iltaisen vapaaksi sekä lauantai- ja sunnuntai-illat myös. Vaikka vapaa-aikaa oli niin vähän, oli silti aikaa ottaa osaa toimintaan, ottaa osaa näytelmiin, tansseihin, lauluseuroihin ja vielä jäi aikaa katsella sitä tulevaa elämäkumppaniakin. Siihen aikaan ei ollut autoja, piti käyttää katu-vauvoja, ja usein käveltiin haailta kotiin kun ilta oli niin myöhäinen ettei katu-vauvut enään kulkeneet. Kyllä ne päivät muistissa elää sillä se elämä oli silloin toisenmoista kuin se on nyt. Perheelliset ottivat niinsanottuja "ruumalaisia" asumaan, että saivat lisätuloja talousmenoja varten. Emäntä laitto ruoan, pesi asukkaiden pyyjiä ja sai noin \$3-\$5 viikolta maksua. Mitäs nyt pitäisi maksaa samanlaisesta ylipidosta? Nyt on harvoin kenelläkään lisäasukkaita paitsi loma-aikana kun tuttuja vieraillee. Kyllä täytyy tunnustaa, että ne eilispäivät ja ne kokemukset säilyvät meidän mielestämme niin kauan kuin me elämme, sillä se huomispäivä, tässä iässä on jo epävarmaa.

Tämä on vain lyhyt katsaus meidän elämästä, eilispäivät, tänäpäivä ja se huomispäivä mikä ei kenties tule monellekaan.

TÄÄLLÄ TULEE olemaan taas kaksi pormestaria, nimittäin Joseph Casden nykyinen majuri, joka toimii ensi vuoden aikana ja John Shea, joka toimii vuonna 1969. Siinä tehtiin vähän hevoskauppaa ennenkuin vaalit olivat päättyneet. Ei se ole ensi kerta kun on ollut kaksi majuria, sillä samoin sattui pari vuotta sitten. Kaupungin majurilla ei ole mitään erikoisvaltaa paitsi kun hän on koulukomitean puheenjohtajana, joka on suuri tehtävä näinä päivinä ja hänellä on ollut paljon vaikutusvaltaa opettajien vallinnassa. Varsinkin kun eräs uskonto-kunta koittaa saada suurimman osan heidän uskoaan kannattavista opettajista valituksi.

HAUSKAA JOULUA ja menestyksellistä UUTTA VUOTTA toivottaa

FITCHBURG FEDERAL SAVINGS

LAKSO CO., INC.

Ashby State Rd.

Fitchburg, Mass.

Toivotamme suomalaikansalle

HYVÄÄ JOULUA JA

RATTOISAA UUTTA VUOTTA!

Raiavaaja - Tiistaina, joulukuun 19p., 1967 - Tuesday, Dec. 19, 1967***5

VEIKKO LAMPILA

635 Main Street Fitchburg, Mass.
Tel. DI 3-3202

ILOISTA JOULUA

TEILLE JA OLKON Juhlamme ILOISIN JA
ONNELLISIN MITÄ MEILLÄ ON OLLUT.
SIUNATKOON JUMALA MEITÄ KAIKKIA!

KIMBALL & SON CO.

480 Main Street Fitchburg, Mass.
Tel. DI 5-5932

BECK'S
PACKAGE STORE CO., INC.

846 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 5-5617

Parhaita VIINEJÄ ja KONJAKKEJA
Hienoja LIKÖÖREJÄ ja MALLASJUOMIA

Erinomainen valikoima kuivia VIINEJÄ juhlapäiväksi.

Monipuolisin valikoima Fitchburgissa!

ILOISTA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
entisille ja uusille liikutettavillemme!

Kaikenlaisia vakuutuksia

PAUL J. WOODCOME
INSURANCE AGENCY, INC.

Est. 1891 — Incorporated 1953

INSURANCE — Phones: DI 3-7407 or DI 3-7408

470 MAIN STREET FITCHBURG, MASS

JOULUAATTONA

Kirj. Lahja Maria Koskinen

Parhaat Juhla-ajan

toivotuksemme!

MOR-GAS, INC.

GLIDDEN PAINTS

2 Ashby State Rd. Tel. DI 3-7132
FITCHBURG, MASS.

* **MERRY** *
* **CHRISTMAS** *

W. E. PUTNEY

INSURANCE AGENCY, INC.

KAIKENLAISIA VAKUUTUKSIA

Telephone DI 3-6908

574 Main Street Fitchburg, Mass.

JOULU OLKON ILOINEN

UUSI VUOSI ONNEKAIN!

WALLGREN JEWELRY

560 Main Street
Fitchburg, Mass.
KELLOJA - KORUJA - HOPEATAVARAA
Kellojen korjausta

VUODENAJAN TERVEHDYS!

EDWIN E. KAARELA

JUURI SAAPUNUT

51.

SIIRTOKANSAN KALENTERI 1968

Toimittanut Edward I. Riippa
Kustantanut Minnesotan Suomalais-Historiallinen Seura
SISÄLTÄÄ:

- Aikamakkasato nimipäivineen, auringonnousui neen ja laskuineen, kuvavaiheineen, juhlapäivineen sekä muita aiatietoja.
- Amerikansuomalaisten toimintaa ja historiaa käsittelyä artikkeleita.
- Henkilökohtaiset historiat Amerikka suomalaisista uranuurtajista mm. kullapereistä ja manan maille muuttaneista.

HINTA \$1.50

(lisäksi 5¢ myyntivero massalaisilta)

TILATKAA Siirtokansan Kalenteri

RAIVAAJAN KIRJAKAUPASTA

48 WALLACE AVENUE - FITCHBURG, MASS.

Huone oli melkein pimeä, mutta punaiset hiihet jotka leikkivat hellasta antoivat vähän valoa.

Liisa torkahti hetkeksi, oli niin sulaisen lämmintä ja hiljaista ja sellaisesta hetkestä hän nautti pikku mökissään. Joskus ikävä hiipi sydämeen sillä hänen miehensä oli kuollut nuorena ja heidän ainoa poikansa oli lähtenyt merille eikä hänestä ollut kuulunut vuosiin mitään. Liisa teki raskasta työtä maalaistalossa maksaen täten vuokransa. Liisaksi hän kävi työssä naapurikylässä asuvalla herrasväellä.

Yksinäistä oli Liisan elämä ollut. Näin jouluna hänen mieltensä tuntui haikkealta, sillä hän oli jo liian vanha haaveilemaan tulevaisuudesta ja muistot menneisyydestä olivat surullisia, mutta hänen oli oltava tyytyväinen.

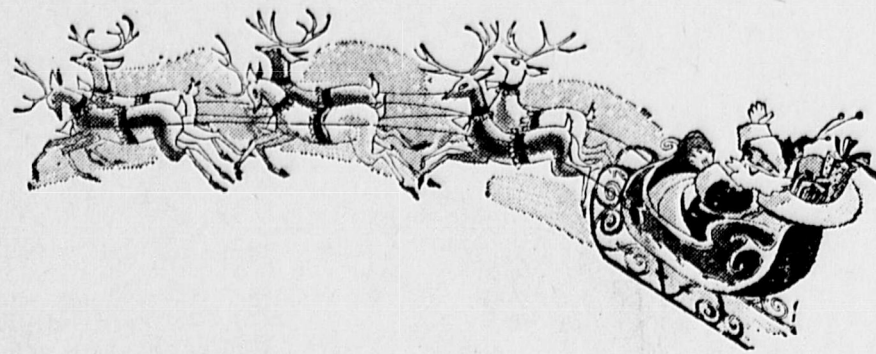
Liisa torkahti ja näki unta. Hän oli jälleen nuori ja piti sylissään pikku poikaansa. Hän tunsikin lapsen permeän posken ja sen pienet hapuilevat sormet jotka koskettivat hänen kasvojaan. Kun hän heräsi, istui Nalle hänen edessään toinen kädellä Liisan polvella ja katsoi häneen uskollisena. Liisa töyttösi Mirriä kun se kiemurteli hänen jalkojensa juuressa. Mirri maukasi ja hyppäsi Liisan syliin sillä se oli oppinut saamaan hellyyttä. Liisa nousi ja otti puuroa lautaselleen. Nalle ja Mirri saivat myös osansa siitä maidon kanssa, ja heittipä hän vielä kinkkuviipaleenkin lisäksi.

Tuuli oli ulkona yltenyt, lumihiihtaleet lensivät ikkunaan. Nalle oli turvassa, sillä Liisa mummu ei sitä ajanut kotiin tällaisella ilmalla.

Valkoinen peltö näkyi haamuina hämärään mökkiin ja sen vanha asukas käveli hellan ja pöydän väliä. Jo kauan sitten oli Liisa mummu karaissut itsensä yksinäisyyteen. Syödessään hämärässä mökissä joulupuuroaan hän oli tyytyväinen kohtaloonsa. Hän vietti jouluaattoja kahden ystävänsä kanssa. Syödessään hän toisella kädellä hyvillä eläimillä joiden uskollisuuden hän omisti. Häntie si levolle mentyään, että lattialla makasi hänen uskollinen vartijansa, Jouluaamu oli lähellä.

MERRY CHRISTMAS

OUR BEST CHRISTMAS WISHES TO OUR FINNISH

EMPLOYEES & FRIENDS

INDEPENDENT LOCK CO.

Fitchburg, Mass.

GENERAL ELECTRIC FITCHBURG WORKS

ILOISTA JOULUA

ja

HYVÄÄ UUTTA VUOTTA

kaikille asiakkaillemme ja tämän lehden lukijoille!

Turvaa kotisi ja taloutesi avaamalla

SÄÄSTÖTILI

tähän suureen pankkiin,
jossa talletuksesi on vakuutettu
täyteen määrään

NYKYINEN DIVIDENDIMME

Tavalliset säästöt

4 $\frac{5}{8}$ %

vuosittain

Notice-säästöt

5 $\frac{1}{8}$ %

vuosittain

Systemaattiset tilit **5 $\frac{5}{8}$ %**

Maksamme dividendiä neljännesvuosittain.

OTAMME TALLETUKSIA VASTAAN MYÖS POSTITSE!

Worcester North Savings Institution

All deposits insured in full.

DEPOT SQUARE - FITCHBURG, MASS.

Ye Olde Oyster Bar

21 Prichard St.
Fitchburg, Mass.

Ihmisten tiet

Indonesian entisen presidentin Ahmed Sukarnon ottotytär Rukmini Sukmawati, joka opiskeli laulua Roomassa ja sai v. 1962 kilpailun voiton Belgialla oopperassa, on löytänyt itsensä kansainvälisestikin laulusta. Tänä talvikautena hän laulaa Barcelonassa pääosan Verdin oopperassa Tra-viata.

Anthony Quinn, amerikkalainen elokuvantekijä, joka on sukunsa meksikolaisperästä, rakennuttaa parhailaan kreikkalaiselle Rhodoksen saarelle kulttuurikeskusta, joka saa nimen "Eloso-fiset yhdistyneet kansat". Näyttelijä toteuttaa suunnitelmaansa omilla varoillaan. Hänen käsityksensä mukaan tulee saarelle vähintään 500 henkeä lännestä, idästä, pohjoisesta ja etelästä saadaksen paikan, missä työskenteleä ja valittaa ajatuksia.

Estiäkkeen meidän syntymästä jalkapallo-ottelussa Bulgarian Sofiassa keksivät järjestäjät ennen kuluuttomman keino. Ennen ottelun alkua luettiin kovaaäänellä niiden nimet, jotka edellisessä ottelussa oli jouduttu ottamaan melakointien tähden kilnini ja tuomitsemaan 15 päiväksi pakotyöhön. Lisäksi ilmoitettiin, että palloketin vieressä olevan pöydän takana istuu tuomari ja kaksi apulaista, jotka langettavat heti paikan päällä, mikäli melakointia syntyy.

Parisin tavaratalot ovat ryhtyneet myymään muovisia miesnukkeja, jotka istutetaan naiskultettajan viereen niiden joutuessa ajamaan yöllä kassan yläin. Tällainen mies on erittäin harvinaisuus, joka puhalletaan täyteen. Mies maksaa noin 40 mk.

83-vuotiaana kuoli äskettäin Amerikkaan siirtynyt puola lainen biokemisti Casimir Funk, joka on löytänyt vitamiinit. Hän antoi löydöilleen nimen latinalaisten perusteella. Vita nimittäin merkitsee elävää. Funk kuoli Yhdysvalloissa sairastuttuaan syöpään, jonka jäljille pääseminen oli hänen elämänsä päätavoiteita.

Redditchin kaupunnissa Englannissa järjestettiin äskettäin vauvojen kauneuskilpailu. Palkintona oli ostoskassi sekä koristeellinen alkuhuippu ja kuusi ryyppyäisiä. Kilpailuihin osallistui 103 vauvaa ja voittajaksi selviytyi Red Gardner. Tänä oli ryyppyä kapakassa kuullessaan voittoa. Gardner on 16-vuotias kahden lapsen isä. Hänen valmonsä oli lähettänyt kilpailuun kuvia miehestään tämän ollessa vauvana. Ne olivat rouvan mielestä niin sopii.

Joulu merellä

Kirj. Aino Latva

Vanha paikan sapitävä sana on että joulu on kodin juhla, mutta kaikki eivät työn tai muiden syiden takia voi olla talven suurimman juhlan aikana kotonaan.

Joitakin vuosia sitten kauppa-laivalla tehty Amerikan matkamme sattui olosuhteitten pakoista juuri joulun ajaksi. Lähdimme Suomesta joulun alusviikolla ja Köökenhaminasta sekä Hampurista ostettiin vaatimatomat joululahjat.

Jouluaattona olimme Englannin kanaalissa menossa kohti Atlantia. Kotisatamiin saapuvia laivoja tuli vastaan ja kaikilla oli joukkueita mastonsa huipussa. Vähän haikaina katselimme niitä jotka pääsivät kotiin jouluksi, ja jyskyltelimme eteenpäin harmaalla talvisella merellä.

Laivan keittiöstä tuli hyvien jouluruokien tuoksua ja salongissa koristeltiin kuusta. Joulua laitettiin merelläkin. Vastohuoneesta haettiin miehille kuuluvat joulupaketit valmiksi esille.

Syötiin jouluillallinen ja siihen kulutettiin paljon aikaa sillä iltaa oli pitkästi vielä edessä. Emme tiennet vielä silloin kuinka kauan jouluaattoa laivalla vietetään!

Kahvi juotiin salongissa ja nyt oli jo joulupukinkin aika saapua. Matkustajia oli vain viisi, isä, jolla oli kaksi pikakutartta mukana ja allekirjoittanut poikansa kanssa. Työt odottivat hartaasti joulupukkia ja olivat hyvin huolissaan kuinka pukki pääsee merellä olevaan laivaan. Kaikkeksi riemuksi se sentään tuli kulusia kilitellen suuri säkki mukanaan. Työt tiedustelivat kuinka tulo tapahtui ja saivat selitykseksi että pukki saapui ompelukoneella lentäen ja kun koneen remmi meni poikki juuri laivan kohdalla, oli helppo laskeutua kannelle! Selitys meni aivan täydystä ja entistä varmemmin työt uskoivat pukin kaikkivoipaisuuteen.

Kaikki oli kuin ainakin jouluna. Valot loistivat ja joulumusiikki soi taustalla, mutta joku nimetön alakuloisuus vallitsi kaikkialla. Kapteeni kävi usein miehistön puolella jossa oli jaettu joululahjat. Jokainen oli saanut paketteja, sellaisetkin joilla ei ollut omiaisia tai komeita.

Hä saivat osansa paketeista joita merimieslähetyksen kautta oli koottu Suomessa jo paljon ennen joulua ja jaettu laivoihin joiden tiedettiin olevan jouluna merellä.

Ilta myöhällä aloimme lähteä hytteihimme, mutta kapteeni pyysi kaikkia jäämään paikalleen. "Älkää lähtekö, meidän joulumme loppuu silloin," sanoi kapteeni. "Jouluaatto on vaikein päivä merellä. Jokainen muistaa kotiaan ja kaipaa omaisiaan sanomattomasti. Matkustajat tuovat kodinkuuden tunteen meille." Hiljalleen kului jouluyö. Juotiin kahvia, syötiin voileipiä, hedelmiä ja makeisia. Kuunneltiin musiikkia ja katseltiin miehistön perhekuvia. Konepäällikkö katseli omaistensa kuvaa: "Vielä joku vuosi merellä kunnes molemmat lapset ovat päässeet yliopiston läpi, ja sitten vietän joulut kotona."

Lopulta kaikki alkoi hiljertä. Kello oli jo neljä aamulla kun lähdimme nukkumaan. Sytytimme hyttiin tuodon kynttilän ja istuimme vielä pojan kanssa yhdessä muistelemassa kotona joulua. Pitelin kynttiläjalasta kiinni, ettei se kaatunut sillä laiva sai jo vastaansa Atlantilla tulevat aallot ja kei-nui kovasti.

Komentosillalla jatkuivat vahtivuorot, konehuoneessa miehet työskentelivät kuin tavallisinkin öinä, sillä laiva jatkoi matkaansa kohti suuren meren syviä vesiä ja toisella puolella Atlantia olevaa Amerikkaa.

Joulun jälkeinen viikko kului jo arkisessa aherruksessa. Joulu oli saatu menemään ohi ja odotettiin uuttaavuutta. Se on merellä aivan erilainen juhla kuin haikaa joulua. Kaikki uuden vuoden vastaanottavat mentiin läpi tinanvalamisineen ja muine hullutuksineen. Lopuksi juuri ennen kello 12 yöllä kokoontuimme komentosillalle hurraamaan tulevan vuoden kunniaksi. Kaikki laivan valonheittäjät olivat toiminnassa, signaalit soivat ja sumutorver huusivat. Valtavat leineet iski-vät keulaa vasten ja vesi lensi vihreän sinisenä aina korkealla olevan komentosillan ikkunoihin. Se oli ikimuistettava uuden vuoden vastaanotto ja siihen sisältyi jo maihin pääsyn riemu sillä parin päivän kuluttua oltiin jo Yhdysvalloissa.

JOULUTERVEHDYS!

GOODY-GOODY CAFE

Tel. DI 3-9552

ASHBY STATE RD.

FITCHBURG, MASS.

JOULUTERVEHDYS!

BROOKS PHARMACY

497 - 499 MAIN ST.

FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 2-3512

HAUSKAA JOULUA 1967 JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA 1968

McManus Novelty & Hobby Shop

LIONEL JUNIA — MOOTTOREITTA

Uusimallisia lentokonetyyppejä — Postimerkkialbumejä

754 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 2-3248

HAUSKAA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

Ye House of John L. Bailey

CANDIES

685 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 3-3703

JOULUTERVEHDYS

KAIKILLE SUOMALAISILLE ASIAKKAILLEMME

FITCHBURG SCREEN PLATE CO. Inc.

309 South Street
Fitchburg, Mass.

Holiday joy to you and yours!

FITCHBURG MUTUAL FIRE INSURANCE CO.

Tel. DI 5-4341

781 Main Street

FITCHBURG, MASS.

Season's

heartiest cheer... and our many thanks for your

patronage and friendship in the past. May the

coming year renew our pleasant association.

WEBBER LUMBER & SUPPLY CO.

FITCHBURG, MASS.

JOULUTERVEHDYS!

MURNIK'S

RESTAURANT — DELICATESSEN — PASTRIES

689 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

Puhelin DI 3-3832

Merry Christmas

from all of us...

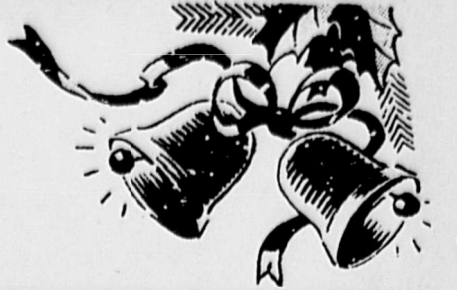
FITCHBURG SAVINGS BANK

MAIN OFFICE, MAIN AND BROAD STREET, UPPER COMMON • CLEGHORN OFFICE, TOM'S FOOD WORLD
JOHN FITCH OFFICE, JOHN FITCH PLAZA • All deposits insured in full under Massachusetts law.

HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivotamme lehtemme lukijoille, asiamiehille, kirjeenvaihtajille ja kaikille niille liikemiehille,
jotka käyttävät lehteämme ilmoitusvälineenään!

Compliments of

J. G. FLYNN

LINEN SUPPLY

66 Green Street Tel. DI 3-3622
FITCHBURG, MASS.

JOULUTERVEHDYS!

MILLER'S

331 Main Street
Fitchburg, Mass.

MIESTEN JA NAISTEN VAATETUSLIIKE

Joulu- ja Uudenvuodentervehdys!

DeBONIS the FLORIST

KUKKIA ja LAHJOJA kaikkiin tilaisuuksiin!

900 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Telephone 345-4327

ILOISTA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
toivottaa

RAUNI V. HELIN

280 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

HAUSKAA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

99 ROLLSTONE ST. FITCHBURG, MASS.
Puhelin DI 3-6466

Joulu- ja Uudenvuodentervehdys!

SHACK'S CLOTHES

Miesten ja poikien pukujen specialistit

446 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

Hauskaa Joulua ja Onnea Vuodelle 1968

BARON'S CARD & GIFT SHOP, Inc.

343 MAIN ST., FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 2-2907

JOULUTERVEHDYS!

TENANDER THE TAILOR

MARIO D'ONFRO, omistaja

779 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 2-9245

RATTOISAA JOULUA JA
HYVÄÄ UUTTA VUOTTA

toivotamme lukuisille suomalaisille asiakkaillemme!

PETER & SON, INC.

1422 WATER ST. FITCHBURG, MASS.
Tel. DI-2 - 6789

Agents for Bekins Van Lines

Mr. ja Mrs. PETER ARSENAULT, omistajat

JOULUTERVEHDYS!

MORAN SQUARE DINER

2 MYRTLE AVE. — FITCHBURG, MASS.
Puhelin DI 3-9549

TARJOILEMME AINOASTAAN PARHAITA RUOKIA
mitä rahalla saa. — Tulkaa tapaamaan ystäväinne ja
nauttimaan hyvistä ruoistamme.

HYVÄÄ JUHLAMIELTÄ!

PENAN SHOE STORE, INC.

Telephone DI 2-5155
637 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Luotettuja kenkiä jokaiselle perheenjäsenelle!

SAWYER FUNERAL HOME

12 Brook Street Fitchburg, Mass.

Puhelin DI 5-4324

JOULUTERVEHDYS!

CITY BOTTLING WORKS

180 MECHANIC ST. FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 3-9135

ILOISTA JOULUA
KAIKILLE SUOMALAISILLE YSTÄVILLEMME JA
ONNELLISTA VUOTTA 1968

ART PHOTO SUPPLIES, Inc.

260 Lunenburg St.
Fitchburg, Mass.

KAIKKIA VALOKUVAUSALAN TARVIKKEITA

Jersey City, N. J.

FRANK HAGUE JR., 60 v.,
kuoli kotonaan, Park Ave., New
York. Hän oli Jersey Cityn
kaupunginjohtaja Frank Haguen
poika. Majuri oli kuuluisa ympäri
maan. Hän sanoikin
"Minä olen laki" kun asioista
keskusteltiin. Poika oli hiljainen
ja itseensä sulkeutuva, 32
vuotiaana hän oli tuomari. Mur-
ta kuuluisan isän poikana ei hän-
nellä ollut onnea. Lähinnä kai-
paa 2 poikaa.

LÄÄKÄRI VAPAUTETTIIN.
Potilas syytti lääkärin joka te-
ki aivoleikkauksen, että lää-
käri ei ollut tarpeeksi selittä-
nyt mitä voi johtua tästä leik-
kauksesta. Potilas menetti osan
näkönsä ja kuuloaan toiselta
puolen päätään. Oikeudessa
sanoi lääkäri että hän oli ker-
tonut potilaalle leikkauksen
vaarallisuudesta, siinä voi
mennä henkikin ihmiseltä. Oi-
keus vapautti lääkärin.

PAIKALLISESSA lehdessä on
ollut 2 artikkelia Suomesta. En-
simmäinen käsitteli Suomen 50
vuotista itsenäisyyden aikaa ja
sanot että suomalaisella sisulla
se on voitu ylläpitää. Toinen
kirjoitus käsitteli Suomea tu-
ristaamaan ja että Suomessa on
hyviä mahdollisuuksia siihen.
Eläminen ei ole kallista, ih-
miset ovat ystävällisiä ja Hel-
sinki on puhdas ja kaunis kau-
punki. Lisäksi sanottiin että
joka kerran on siellä käynyt,
haluaa mennä sinne toisenkin
kerran.

VIIMEISINÄ PÄIVÄNÄ mar-
raskuuta satoi täällä ensi lu-
mi, noin 3 - 4 tuumaa. Tämä
lamautti liikenteen teillä ja ih-
miset pääsivät kotinsa monia
tunteja myöhästyneinä. Lehdessä
on ollut kysymyksiä siitä
mikä vaivaa, kun lunta on niin
vähän ja se voi lopettaa kai-
ken liikenteen. Onneksi ei tul-
lut paljon tapaturmia.

JOHN LAAKSO täytti 65 vuot-
ta. Hän ja vaimonsa Tyne asu-
vat Osuustalossa.

Tuttavia kerääntyi Laakson
asuntoon sunnuntai joulukuun
10 p:n iltapäivällä. Toivotettiin
onnea ja monia hauskoja syntymä-
päiviä edelleen.

Keskellä pöytää oli komea
syntymäpäiväkakku ja Ida ja
Anna tarjottivat meille lisäksi
volleipää, virvokkeita ja kah-
via. Emäntä Tyne auttoi myös
tarjoiluissa. Ida Korsu oli lei-
ponut ison kahvipullan. Vie-
timme hauskan iltapäivän. Isän-
nälle annettiin yhteinen lahja
josta hän kauniisti kiitti.

Laaksojen tytär Toini, ja hä-
nen miehensä Jack Ganley, oli
saapuneet juhlaan. He asuvat
New Hampshiressa. Laaksot o-
vat ystävällisiä ja hauskoja ih-
misia.

VIKKOA aikaisemmin 2 p.
joulukuuta Laaksot menivät
Windsorin Conn., poikansa Vei-
kon ja Margaret Laakson per-
heeseen jonne nuorikot olivat
laittaneet isälle kauniin syntymä-
päiväjuhlan. Nyt on John
sitten päässyt miehen ikään.

POSTIKONTTOREISTA il-
moitetaan että meidän kaupun-
gissa ja koko Metropolittaan a-
lueella on kova puute joulupostia
käsittävistä apulaisista.

ARMAS LASSILA, Osuustalo,
lensi Georgian valtioon, jossa
asuu hänen tyttärensä Beverly
ja George Ellis ja heidän 2
pikku tyttöään. Georgen isä oli
kuollut ja Armas meni hautajai-
siin. —M.N.

Jouluksi Suomeen laivallal

Swedish American Linjan

Uudella KUNGSHOLM laivalla

Lähtee New Yorkista

Joulukuun 4 p.

Paluumatka Göteborgista

Joulukuun 27 p.

saapuen New Yorkiin

tammikuun 4 p., 1968

Ostakaa lippunne meiltä.

Autamme passiasioissa.

RAIVAAN MATKATOIMISTO

48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.
Puhelin DI 3-3822

HYVÄÄ-JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivottaa

BOSK HAUTAUSKOTI

85 Blossom St. Fitchburg, Mass.

Puhelin DI 2-3635

Uruilla varustettu kappeli — Yksityinen pysäköintipaikka

ILOISTA JOULUA JA

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

SERVICE ELECTRIC SUPPLY CO.

FITCHBURG, MASS.

Puh. DI 3-4811

THE PARK PHARMACY

L. WIINIKKA, B. S., Reg. Pharm.

835 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 2-9112

Huomautuksia
JOULULAHJOISTA

• KIRJOITUSKONEITA
• LASKUKONEITA
• KONTTORIKALUSTOJA

— HALVIMPIIN HINTOIHIN —

Parker — Shaeffer — Esterbrook

— Papermate kyniä — Kuulakär-

kikyniä — KYNÄKOKOELMIA

FITCHBURG OFFICE SUPPLY, INC.

695 Main St. Puh. DI 3-4817 Fitchburg, Mass.

HAUSKAA JOULUA JA
HYVÄÄ UUTTA VUOTTA
kaikille Raivaajan lukijoille

PATARI OIL CO.

(High- ja Mechanic-katujen kulmassa)

FITCHBURG, MASS.

PUHELIN DI 3-3427

RASVAUSTA
AUTOPESUA

KAIKENLAISTA
POLTTOÖLJYÄ

HUOLTOASEMA

— VARMA JA NOPEA PALVELU —

JOULUTERVEHDYS!

LUNENBURG PACKAGE STORE

TOIVO F. AHO, prop.

Avoinnna kello 8:sta ap. kello 10:een illalla.

CHASE ROAD

LUNENBURG, MASS.

HAUSKAA JOULUA

JOULU ON KUN YSTÄVÄT JA OMAISET KOKOONTUVAT YHTEEN
VIETTÄMÄÄN TÄTÄ TUNNELMARIKASTA SUURTA JUHLAA. JA
JOULU ON MYÖS SOPIVA AIKA ULOTTA A KIITOKSEMME JÄ-
SENILLEMME JA YSTÄVILLEMME HEIDÄN MONIVUOTISESTA JA
YSTÄVÄLLISESTÄ KANNATUKSESTAAN.

JOHTO- ja HENKILÖKUNTA

Tässä osuustoiminnallisessa
luottoyhdistyksessä voitte edulli-
sesti säästää rahanne. Mak-
samme korkeampaa dividendiä
mitä pankit yleensä maksavat.

5%

Korko maksetaan säästötillille

NELJÄNNESVUOSITTAIN

JOHTOKUNTA:

Eino A. Tofferi, presidentti
Lauri J. Rajala, varapresidentti
Sävele Syrjälä, sihteeri
Weikko J. Hill, rahastonhoitaja
Turo L. Hallfors
Arno J. Hängas
Erkki Koutonen

J. Gustav Laakso
Arne E. Oksanen
Fabian Raatikainen
Ahti O. Wiita
Irving White
Otto Anderson

HENKILÖKUNTA:

Weikko Hill
Barbara Johnson
Sylvia C. Burnap
Sally L'Ecuyer

Martha Nivala
Toini Sulin
Aune Mullahy
Elsie Walsh

Dennis Hill

WORKERS' CREDIT UNION

48 WALLACE AVENUE

FITCHBURG, MASS.

SHOP CO-OP

shop
EARLY
shop
EASY

Maynard

TERVE JOULU, TERVE KULUTTAJAT!

NYT, joulun — vuotuisen suurjuhlan — ollessa aivan ovellamme, haluamme kiittää jäseniämme ja kaikkia niitä kuluttajia, jotka uskollisesti pitkin vuotta ovat täyttäneet ruokavalionsa tästä kuluttajain yhteisesti omistamasta ja heitä tehokkaasti palvelevasta osuuskaupasta, joka kaikin mahdollisin tavoin pyrkii auttamaan kuluttajaperhettä saamaan parasta vähimmällä.

Kun me ja Te nyt olemme rauhan ja hyvätahdon juhlan oven edessä haluamme käyttää tilaisuutta hyväksemme ja muistuttaa kaikkia kuluttajia — ja niitähän me kaikki olemme — siitä, että yhteenliittyneinä ja yhdessä toimien voimme tehdä sen, mitä emme voi yksin suorittaa. Puhukaa osuustoiminnasta ja käyttäkää hyväksenne osuuskuntamme tarjoamaa palvelua.

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY OF MAYNARD
JOHTO- JA HENKILÖKUNTA

TURKEYS

FROZEN

16 to 20 lb.

29^c lb.

8 to 16 lb.

39^c lb.

Also available

LARGE ROASTERS
- FRESH TURKEYS

BAKERY TREATS

(From our own on the premise bakery)

SWEET RYE 45c
FRUIT STOLLEN 69c
CREAM CAKES 89c

(with real fresh cream)

PIES:

Apple . . . small . . . 69c
 large . . . \$1.10

* Custard . . . small . . . 79c

* Squash . . . small . . . 79c

* Mince . . . small . . . 79c

* large size \$1.25

ORDER EARLY to AVOID
DISAPPOINTMENT

Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta

SPRY 42 oz. can 79

LIPTON ONION SOUP 3/ 1.00

MAXWELL HOUSE COFFEE 1 lb. 69c

GOLD MEDAL FLOUR 5 lbs. . . . 49c

DREAM WHIP 4 oz. 2/ 69c

PILLSBURY CAKE MIXES 4/ 1.00

CO-OP Red Label

FRUIT COCKTAIL #1 can 2/ 49c

COTT JUICES 1/2 gal. 2/ 79c

CO-OP OLIVES 5-1/2 oz. buckets 3/ 1.00

SEALTEST FRENCH ICE CREAM Qt. .59c

Tehkää jouluostoksenne

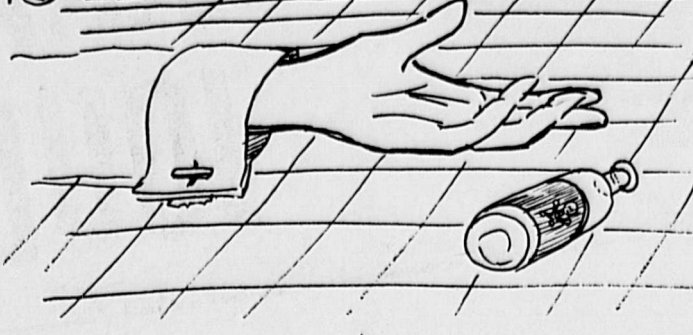
MAYNARDIN OSUUSKAUPASTA!

United Co-operative Society

of Maynard

SINIHAPPOA

Kirj.

ALLAN SMITH

Herbert Treepin kuoleman-syy oli selviö — se ei antanut edes aihetta keskusteluun. Poliisin kutsuma lääkäri oli tutkinut ruumista kiireisesti ja määrännyt viemään sen oikeuslääketieteelliseen tutkimuslaitokseen. Herbert Treepin vieraissa oli tyhjä pullo, ja huoneesta tuntuu omituinen tuoksu, minkä sekä rikoskomisario Jack Goddy että konstaapeli Cam Grey tunsivat. Se oli syancallumin — sinihapon — tuoksu.

- Mikään ei viittaa siihen, että joku olisi pakottanut hänet ottamaan myrkyä, komisario Goddy huomautti. - Epäilemättä on kysymys itsemurhasta. Mies on kuollut heti juotuaan pulloa tyhjäksi, mutta lie-nne parasta sentään kuulustella hovimestaria, Samme ehkä selville syyn epätoivoiseen tekoon.

Konstaapeli Grey aukaisi vieraan huoneen oven ja kutsui sisälle lihahakon, harvaatuk-kaisen miehen.

- Olen vieläkin suunnitellut tuon kauheen tapauksen vuoksi, mutisi hovimestari Tyler pyyhkien silmiään.

- Kertokaa nyt kaikki, mitä tiedätte Herbert Treepistä, komisario Goddy kehotti.

- Kammosin aina noita myrkyä, joita mister Treepillä oli kaapissaan. Hän käytti niitä ke-hittäessään valokuvia.

- Luuletteko, että hän on erehdyksessä tullut juoneeksi myrkyä?

- Mahdotonta, hovimestari vastasi. - Mister Treep ei koskaan juonut muuta kuin lasia-taan. Hän oli niin alakuloinen viime aikoina. Valokuvaillunkin hän lopetti pari kuukautta sit-ten ja istui vain mietiskellen huoneessaan. En todellakaan silti usko, että hänellä olisi ollut mitään taloudellisia huo-lia.

- Hänen raha-asioistaan saamme kyllä selvän myö-hemminkin, komisario huo-mautti. - Kertokaa nyt mitä täällä on tänään tapahtunut.

- Näin heti aamulla, että mister Treep oli synkällä tuu-lella. Yhdeksän tienoilla hän lähti kävelylle ja palasi yhden-toista aikaan. Kahdeltatoista toin hänelle aamiaisen.

- Mitä aamiaisen sisälsi, ko-misario kysyi.

- Siinä oli pehmeäksi kei-tetty muna ja kaksi voileipää, joiden päällä oli voimakasta juustoa — täsmälleen samoin kuin muinakin päivinä. Valmis-tin keittiössä itselleni aamiai-sen ja syötyni menin tavan-omaiseen aikaan noutamaan tarjottimen mister Treepin huoneesta. Kolkutin ovelle, mutta kun vastausta ei kuulu-nut, astuin sisälle. Silloin näin tuon kauheen näyn — hän ma-kasi lattialla — kuolleena. Ajat-telin, että hän oli saanut sy-dänhalvauksen, mutta pidin kui-tenkin parhaana soittaa poliis-sille. Lopun tiedättekin. En ole eläessäni järkyttynyt niin kuin silloin, kun näin mister Tree-pin makaavan lattialla, huoka-si hovimestari katseen ikku-nasta ulos.

Nätkö hovimestari jotakin? Hänen kasvonsa jäykistyivät ja silmissä kuvastui kauhu. Kona-tapeli Grey, joka kuulustelun aikana oli seisonut hänen vie-ressään, laski kätensä raskaas-ti hänen olalleen.

- Riittää jo, hovimestari Ty-ler, hän sanoi vakavasti. - Mik-si murhasitte mister Treepin?

- Minä en tehnyt sitä, hovi-mestari Tyler kirkaisi kasvot tuhkanharmaina.

- Komisario Goddy, luvallan-ne vangitsen hovimestari Tyle-rin isäntänsä harkitusta mur-hasta, konstaapeli Grey lausui.

- Miksi sen teitte, se selviää aikanaan, mutta nyt voin jo sanoa kuinka sen teitte. Josta-kin syyistä päätitte surmata hä-nen ja koetitte saada tapahtu-man näyttämään itsemurhalta. Kaadoitte toiseen leipäviipalee-seen sinihappona ja luotitte sii-heen, ettei mister Treep huo-maisi sen hajuja vahvatuoksui-sen juuston vuoksi. Mister Treep oli tuskin niellyt ensim-mäisen suupalan, kun hän myr-

kyn vaikutuksesta kuoli. Muser-sitte leipäviipaleen ja heititte muruset ulos ullakkohuoneen-ikkunasta. Olen varma, että ne löytyvät vesikourusta. Se lie-neekin riittävä todistus.

Hovimestari Tyler lysähti kokoon tuolissaan. Käsiäraudat napsahtivat hänen ranteittensa ympärille.

Konstaapeli Grey lähti huo-neesta pyytäen komisariota o-dottamaan hetken. Hän palasi muutaman minuutin kuluttua.

- Tässä on syy hän virkko-i näyttään setelipinkkaa. - Yli 10,000 puntaa. Luuletteko, että hän on säästännyt sen palkas-taan? Minä puolestani uskon, että hän oli saanut selville, missä mister Treep säilytti rahojaan.

- Kuinka saitte tuon kaiken selville, Grey. Itse puolestani en epäillyt häntä.

- Muuan seikka ihmetytti mi-nua, Grey sanoi. - Jos mies on päättänyt tehdä itsemurhan, niinkuin asia hovimestari Ty-lerin mukaan tuntui olevan, niin miksi hän juuri ennen epätoi-voista tekoaan hyvällä ruoka-halulla syö tavanmukaisen aa-miaisen? On vaikeata kuvi-tella, että itsemurhaaja ruoka-palan painikkeeksi joisi pul-lollisen sinihappona, kuten taval-linen ihminen juo lasin maitoa.

- Miettiessäni tätä, Grey jat-koi, - satuin katselemaan ulos ikkunasta. Juuri silloin, kun tuo hysteerin hovimestari puhui, näin varpusen putoavan silmin-nähtävästi kuolleena katolta. Hovimestari Tyler säpsähti sen huomattessaan, ja sinä hetkenä koko rikos ikäänkuin kuvastui hänen jäykistyneiltä kasvoil-taan. Mieleeni juolahti heti, et-tä varpusen on syönyt sinihap-poon kastettuja leivänmurusia.

- Mm, komisario Goddy mu-tisi. - Taitaa olla aika puhua pojan ylennyksestä päälliköille.

Hyvää Joulua

ja

Onnellista Uutta Vuotta

UNITED CO-OPERATIVE FARMERS, Inc.

339 BROAD STREET,

FITCHBURG, MASS.

DANIELSON, CONN.

Kaikki ei ole kultaa mikä kiiltää, mutta italialaisen Iris de Marchisin koristelu on kuulemma aitos kullapölyä ja timanteja. Itämeikin on suunnitellut taitelijatar Novella Parigini.

UUSIA KIRJOJA JOULUKSI

Siipi: Ryysyrannasta hyvinvointivaltioon \$3.85
Ginzburg: Rajumyrskyn halki \$4.50
Kades: Kenen on elämä? \$4.00
Percha: Christina Maria \$4.00

Plus 3% myyntivero Massalaisilta

RAIVAAN KIRJAKAUPPA

Box 600

Fitchburg, Mass.

McNABB PHARMACY, INC.

JOHN J. McNABB, Reg. Pharm.

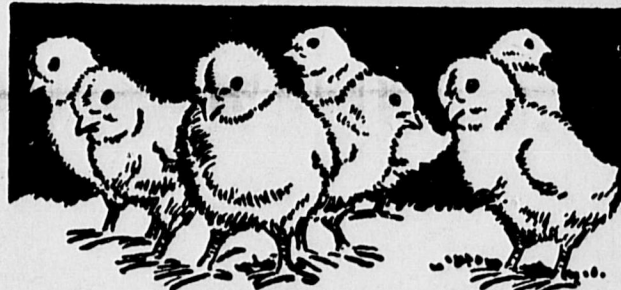
Main- ja Bow-katujen kulmauksessa.

TELEPHONE 597-2392

TOWNSEND, MASS.

HYVÄÄ JOULUA JA

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

ARO'S POULTRY FARM

Elm Street

Tel: 597-8532

WEST TOWNSEND, MASS.

HOLIDAY
Greetings

HYVÄÄ JOULUA

Raivaajan lukijoille

toivottaa

Fitchburg Council of Cooperatives

joka on muodostettu kaupunkimme huomattujen osuusliikkeiden edustajista:

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY of Fitchburg

WORKERS' CREDIT UNION

UNITED CO-OPERATIVE FARMERS, INC.

Nämä Amerikan suomalaisen pioneeripolven perustamat ja rakentamat osuusliikkeet ovat tehneet kaupunkimme tunnetuksi kautta maan, jopa ulkomaillakin Fitchburg tunnetaan kaupunkina jossa on menestyksellisiä osuusliikkeitä.

KATSOESSAMME VUOTEEN 1968

toivomme että osuusliikkeet maassamme kasvavat ja kehittyvät edelleen niin että niistä tulee yhä suurempia ja vaikutusvaltaisempia tekijöitä yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa elämässä, että ne pystyvät yhä paremmin palvelemaan kuluttajien sekä kansan yhteistä hyvää.

Työskennelkäämme tulevana vuotena

Kansanvallan

ja Rauhan vahvistamiseksi

Jumalaisen Garbon ajat ja kolmikymmenluku tulevat mieleen nykyistä naisten hattumalleista. Niissä on lerppalirejä ja laajaa kellomallia, tai sitten ne ovat toreadorihattuja muistuttavia uljaita päähineitä, joista leuan alle juoksee hihna. Toteutettu voidaan tehdä esimerkiksi otseletista, jolloin se maksaa sievään summan rahaa; huokeammaksi käy, jos tyytyväisyyttä kaniin — se lämmittää yhtä mukavasti.

Suomen päivien vietto Puolassa

VARSOVA. tiistaina (PAP)

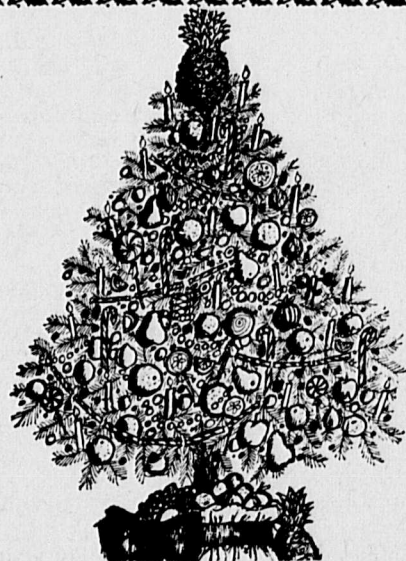
Varsovassa pidettiin maanantaina Puolassa vietettävien "Suomen päivien" liittyvä juhla-konsertti. Itsenäisyytemme juhluvuoden kunniaksi. Tilaisuudessa oli läsnä mm. Puola-Suomi -ystävyyssseuran hallituksen jäseniä puheenjohtajansa prof. Jerzy Jodlowskir johdolla sekä ulkoasiainministeriön edustajia.

Juhlakonsertissa olivat läsnä Suomen Puolan-suurlähettiläs Osmo L. Orkomes ja prof. Aarre Heinosen johtama Su-

mi-Puola -seuran valtuuskunta Helsingistä. Konsertissa esitettiin suomalaisten ja puolalaisten säveltäjien teoksia.

Niinikään suomalaisen valtuuskuntaan kuuluva Väinö Leskinen luennoi samana päivänä Suomen ulkopoliittisesta Puolan kansainvälisten asiain instituutissa. Valtuuskunta tapasi sitä paitsi Puolan parlamentin sejmän edustajia.

Tiistaina valtuuskunta matkusti Lodziin ja Toruniin osallistukseen siellä pidettävään tilaisuuteen, jotka liittyvät Suomen päivään.

**MERRY CHRISTMAS AND
BEST WISHES for 1968 !**

*May the new year see further growth
and strengthening of the cooperative
movement.*

NEW ENGLAND COOPERATIVES, INC.

FRAMINGHAM, MASS.

AFFILIATED CO-OP SOCIETIES:

ADAMANT COOPERATIVE, INC.
Adamant, Vt.

ANDOVER CONSUMERS COOPERATIVE, INC.
Andover, Mass.

EASTERN MAINE ELECTRIC COOPERATIVE, INC.
Calais, Me.

WASHINGTON ELECTRIC COOPERATIVE, INC.
East Montpelier, Vt.

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY OF FITCHBURG
Stores and Services in Fitchburg and Gardner

UNITED CO-OPERATIVE FARMERS, INC.
Fitchburg, Mass., Rockland, Me. and Danielson, Conn.

HANOVER CONSUMER COOPERATIVE SOCIETY, INC.
Hanover, N. H.

FARMERS COOPERATIVE TRADING ASSOC.
Hubbardston, Mass.

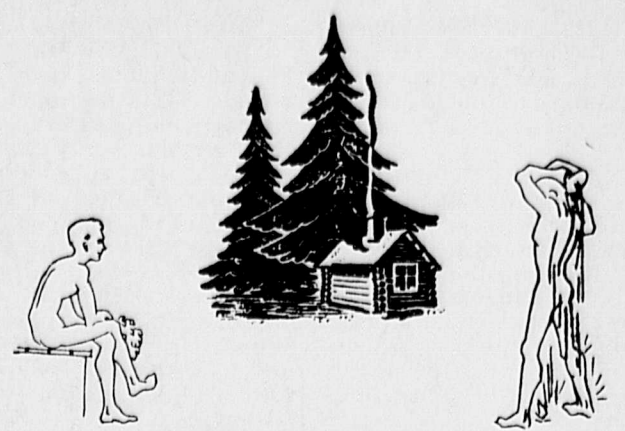
UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY OF MAYNARD
Maynard, Mass.

PUTNEY CONSUMERS COOPERATIVE, INC.
Putney, Vt.

WORKERS COOPERATIVE UNION, INC.
Stafford Springs, Conn.

NATIONAL COOPERATIVE STORE, INC.
West Paris, Me.

COOPERATIVE CONSUMERS of NEW HAVEN, INC.
New Haven, Conn. - Hamptden, Conn. - East Hamptden, Conn.

Muutama sana SAUNASTA

Suomalaiset aloittavat joulun juhlittuun joulusaunalla, joten nyt on sopiva aika puhua muutama sana saunasta.

Viime aikoina suomalainen sauna on voittanut mainetta kautta maailman. Sauna on yksi niistä symboleista joista Suomi tunnetaan -- muut ovat Sibelius, Olympiakisojen yleisurheilijat, maratoonarit, suomalainen sisu ja se, että Suomi maksaa velkansa. Olemme tästä kaikesta iloisia.

Mutta on yksi asia joka panee suomalaisen veremme kiehumään. Syy on se, että kaikenlaiset dollarin tavoittelijat ovat kiiruhtaneet valmistamaan "saunoja" jotka todella ovat saunan irtokuvia. Ne ovat ainoastaan hautomalaatikoita joista ei saa kylliksi kuumuutta ja jotka eivät vastaa saunan tarkoitusta.

Kuten jokainen saunantuntija tietää, on sauna rakennettava siten että siellä saa kuivaa ja haluttaessa kosteatkin kuumuutta.

Lapsuudessaamme olemme tunteet saunan, ensin puulla lämpiävän, myöhemmin öljyllä ja kaasulla. Nyt on tullut käyttöön sähköllä lämpiävät saunat jotka ovat helppohitoisia ja käytännöllisiä nykypäivän olosuhteissa.

Yhtiömme on kulkenut tämän kehityksen mukana ja se on kokemuksen perusteella tehnyt parannuksia ja korjannut heikkouksia joita ilmeni sähkökiukaan käytössä ja on nyt löytänyt sähkölangan, johdon ja katkaisijan joka kestää sen suuren kuumuuden (750 astetta kiukaalla) jota tarvitaan kun sauna lämmitetään kunnolla.

Sähkösaunan lisäksi valmistamme myöskin puulla, öljyllä ja kaasulla lämpiäviä saunoja.

Kun suunnittelette saunaa - hyvää saunaa - ottakaa yhteys meidän liikkeeseemme, jossa teitä palvelevat oikeat sauna-asiantuntijat.

*Hyvää Joulua
ja*

Onnellista

Uutta Vuotta

THE PETERSON CO., INC.

NEW PLANT P.O. Box 456
Route 31 FITCHBURG MASS.

**HYVÄÄ JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA !**

MICRO TOOL CO., INC.

NEW PLANT
P.O. Box 456
Route 31,
Ashby, Mass.

Ashtabula, Ohio

ALKUVUODEN 1967 kiinteistövero maksupäivä on helmik. 16 p. 1968, seuraava vero maksupäivä on heinäk. 19 p. 1968.

TARKASTUKSEN tulos: 250 asuntoa on asuttavaksi kelpaamattomia, 1,500 tarkastettiin ja samalla huomioitiin 529 perhettä joilla ei ollut vuodessa tuloja 3,000 dollaria, 8,100 asuintaltoa tarkastettiin ainoastaan autosta katsoten, 250 rakennusta oli puutteellisesti putkittu, samoin sähkölämmitys oli huono.

ASHTABULAN kunta tulee saamaan ehkä Republic Steel kompanialta noin 174,000 dollaria verotuloja.

LÄNSIPÄÄN kauppiat suunnittelevat yksityisautojen pysäköintikentän laittamista asiakkailleen.

RICHARD HUMMER, 1728 W. 8 katu on suorittanut 9 viikoksen sotalaivaston perusharjoituksen sekä tutki merimiesammattia, eloon jääneiden tekniikkaa sekä sotilaiden harjoitusta.

RICHARD KOTILA, Herman Kotilan poika, 2108 Tryon Rd., valittiin puheenjohtajaksi WIZ-TV opinto-ohjelmajohtokuntaan. Kotila on myös apulaisjohtaja alkeiskouluopetuksen johtajana Bedford järjestelmässä. Mrs. Ruth Kotila valittiin viime keväänä johtajaksi TV:ssä esitettävään jatkokuvaan, "Lets Look Around."

"MASKULIINI TIEDUSTE-LIALLIE." Tietäkseni ei Raivaajassa suomennekiä kirjoituksia. Tiedustelijan on paras ottaa yhteys Raivaajan toimittajaan ja seuraavalla kerralla antaa tiedustelijan nimi allekirjoitajalle.

VIIME KIRJEISSÄNI mainitsin että tässä kylässä ei tehdä ilkitöitä eikä ole tehty vielä. Tästä noin kahden kauden kulman päässä on Ludden nimen kauppalike valtiolen varrella ja eräänä päivänä nuori mies meni kauppaan osti mikkelin makelien, osti 25¢ sai takaisin 20¢, pisti rahat taskuun ja samalla oli pysy suunnattu myyjättären Aune Engesin rintaan ja mies huomautti että ei tämä ole leikkipysy, mutta samalla hän pyörähti ympäri ja juoksuja pakeni paikalta. Arvattavasti oli ensikertalainen. Mainittu kauppalike ei ole tällä asutusalueella.

MRS. ISAACSON, 79, 732 Lyden Ave., Youngstown, kuoli Elizabeth sairaalassa lyhyen sairautensa jälkeen. Mrs. Isaacson oli hyvin tunnettu Ashtabulassa. Jälkeen jäi kaksi tyttärsä, Mrs. Kristoffer (Lillian) Ashtabulassa, toinen tytär, Mrs. Poland, O., 4 lastenlasta sekä 5 lastenlastenlasta.

SULO RINTALA, 64, kuoli sotilas sairaalassa Erie, Pa. Rintala oli Ashtabulan asukas, 1304 W. 6 katu. Jälkeen jäi vaimo Arvo Rintala, Detroit, Mich.

MRS. ARVOCEILE JACOBSON, 66, kuoli LeRoy sairaalassa, N.Y.C. Mrs. Jacobson oli soittokunta Humanin ensimmäisen johtajan pojan vaimo, ja oli musiikkipettajana Harding korkeakoulussa, Fairport Harbor, O. Jälkeen jäivät tytär ja poika joka käyttänyt nimeä Steven Rowland, sekä Mrs. Jacobsonin miesvaimon sisko, Mrs. Eino Pietilä, Fairport.

MRS. TOBIAS (Miina) HOVI, 83, 1200 Elk Dr., kuoli ollerkaan tyttärensä luona vierail-

New York City, N. Y.

AMERIKAN KARJALAISTEN LIITON

joulujuhla tämän kuun 2 päivä onnistui, ja siinä olivat suurina tekijöinä seuraavat henkilöt. Lausuntaa esitti Anna-Liisa Korhonen, laulua Elma Seppä, Siiri Sinkkonen, Pekka Närhi, Mikael Lekander ja kaiken kruunasi Eino Railimon esittämä "Laatokka." Mainiona säestäjänä Malle Mägi ja Pekka Närhi. Joulutontuna Hannu Lekander ja ohjelman jakajana Jenny Vaittinen. Ja emännille pitäisi olla kirjoitus erikseen! Selitykseksi vielä: Pekka Närhi ei ole eestiläinen eikä Malle Mägin poika, vaan pesun kestävä suomalainen. Kukupä ei silti ottaisi tuollaista laulua ja soittavaa poikaa omakseen!

Karjalaiset, silmäilkää tämän lehden palstolta tulevia toimintoja.

Carver, Mass.

MRS. ALMA WAYNE täytti 60 vuotta joulukuun 12 p. kodissaan Carverissa. Mr. ja Mrs. Earl Wayne asuivat aikaisemmin Pembrokesta josta oli saapunut runsaasti entisiä naapureita ja ystäviä onnittelemaan päivän sankaria. Pastori Väinö Välikö puhui ja Mrs. Yvonne Hacking esitti yksinlaulua. Emännän tehtävistä huolehtivat Mrs. Martha Fager, Mrs. Vieno Pentti ja Mrs. Mary Kumpunen.

Mrs. Alma Wayne tunnetaan ystävänsä ja hyväntahtoisena ihmisenä.

lyyda Lyndhurst, O. Mrs. Hovi oli syntynyt Suomessa, ollut alueen asukas 50 vuotta. Jälkeen jäivät tytär, Mrs. Ellen Santola, Lyndhurst, O., kolme poikaa, Olva, Erland ja Arvo Ashtabulassa.

ARVID KARSIKAS, 77, 612 Lake Road, West kuoli Ashtabulan sairaalassa sydänastautumien johdosta. Karsikas oli syntynyt Suomessa, ollut alueen asukas yli 50 vuotta. Jälkeen jäi vaimo, Mary, tytär, Mrs. E. V. Kinnunen, poika, Reino, kuusi lastenlasta sekä kolme lastenlastenlasta.

MRS. ALINA NISULA, 80, kuoli Ashtabulan yleisessä sairaalassa oltaansa lyhyen ajan huonovointinen. Jälkeen jäi kaksi tyttärsä, Mrs. John (Sylvia) Mietty, Perry, O., Mrs. Eugene (Maimi) Herranen, Heywood Beach, 2 veljeä ja kaksi sisarua Suomessa.

DANIEL TAANILA, 87, 1703 W. 8 katu, kuoli Manor hoitokodissa Madison, O. Taanila oli syntynyt Suomessa, ollut alueen asukas yli 60 vuotta. Jälkeen jäi kuusi tyttärsä, vaimo, 10 lastenlasta, 7 lastenlastenlasta. Edellä mainittujen hautauksesta huolehti Pott Memorial Chapel.

AUGUST FAGER, 76, on kuollut. Hän oli entinen Ashtabulan hyvin tunnettu juoksija joka kuoli Yhdysvaltain Olympiakuukauden 1924, ottaan osaa 10,000 metrin juoksuun Ranskassa, Pariisissa. Mr. Fager oli syntynyt Suomessa, Turun kaupungissa ja kuoli J. F. Kennedy sairaalassa, Lake Worth, Fla. Hautausmaitsin Lake Worth, Fla. Jälkeen jäi poika, Elmer Fagerstrom, Ashtabula, tytär ja 5 lastenlasta.

MRS. EDITH SALMINEN, 81, ystäville lähetetty tiedon mukaan on kuollut Helsingissä, Suomessa. Mrs. Salminen oli koulujen musiikin johtajan Urho Seppelinin vaimon äiti, hän kävi useita kertoja tapaamassa tyttärensä perhettä Ashtabulassa ja Clevelandissa. Jälkeen jäivät tytär, Mrs. Urho (Irma) Seppelin, Jupiter, Fla., tyttären poika Thomas Seppelin, sekä 3 lastenlastenlasta.

-Selma

Presidentti Johnson tervehti kirjailijaa Upton Sinclairia joka oli kutsuttu uuden lain allekirjoittamistilaisuuteen. Presidentti Johnsonin allekirjoittama laki koskee puhtautta myyntiin tulevien liha tuotteiden valmistuksessa. Nyt on liitovaltain lihan tarkastajien tutkittava kaikki teurastamoilta kulutukseen toimitettu liha.

Upton Sinclair, joka on nyt 89 vuotias, sai kuuluisuutta nuorena kirjailijana kun hän v. 1906 novellissaan "The Jungle" (Suomeksi se ilmestyi Chicago-nimisenä) paljasti työläisten vaikeita oloja teurastuslaitoksissa ja heidän kurjaa elämäänsä. Samalla hän kuvaili sitä likaa ja epäterveellisiä olosuhteita joissa liha tuotteet valmistettiin myytäväksi.

Kirjailija Sinclairin novellia luettiin paljon ja se sai aikaan ensimmäisen lihantarkastusta koskevan lain joka määräsi, että lihassa, joka kuljetettiin yli valtion rajan, täytyi olla tarkastajan leima.

Spencer, N. Y.

OLEMME jo saaneet oikein talvisiakin ilmoja, vaikka ei pahasti lumet ole vielä haitanneet, mutta juuri tänä aamuna jo aikaisin ilmoitettiin että koulu ei voida pitää monessakaan paikkassa ympäristöllä yöllisen sateen ja teitten jäätymisen vuoksi.

EMIL SALMI vanh., on parhailaan Robert Packer Hospitalissa Sayre, Pa. jossa hänelle on toimitettu leikkaus.

MRS. ANNI PANITILA vietti täällä viikon päivät Ida Auran kodissa tullen katsomaan omaa kotiansa. Tytär Virpi on työssä Prudential Insurance Companilla St. Petersburg, Fla.

JOULUJUHLIA ja talven suurinta juhlaa alkaa kukin valmistella laillaan, joten toivotaan kaikille terveyttä ja hauskuutta juhlien aikana, sekä ennen että jälkeen.

-Aino

Smith Funeral Home
PHILIP A. BJURLING
hautajaisten johtaja
69 Vernon St., Gardner, Mass.
Tel. 632-0377

Stanley's Jeweler
Granville E. Stanley
— Lahjoja jotka säilyvät —
33 PARKER STREET
GARDNER, MASS.

CHAIRTOWN LUMBER CO.
PUUTAVARA, IKKUNOITA, OVIA, RAUTATAVARA
SEMENTTIA — KATTOINEITA.
W. Lukala mielihyvin palvelee teitä
OFF BARTHEL AVE. GARDNER, MASS.

ROBILLARD'S PHARMACY
Leo E. Levasseur, Pharmacist
104 PARKER ST., GARDNER, MASS. — Puh. 632-5700
Gardnerin johtava APTEEKKI.
Lääkemääräykset täytetään. — Fätevää kohturoiden soveltamista.
Jätelö-erikoisuuksia kaikkiin tilaisuuksiin.

Chester and Springfield, Vt.

Patronize
Firms that advertise
in
RAIVA AJA

ADAMS FUNERAL HOME, INC.
CHESTER, VERMONT

Lääkemääräyksiä
EINO'S
Phone 632-1760
57 Parker St., Gardner, Mass.

OTTO HÄKKINEN
INSURANCE, INC.
VAKUUTUSASIAMIES
11 Parker St., Gardner, Mass.
63-2-6222
Ashburnham Talbot 7-5290

MONTANY & MONTANY
Puhelin
Tremont 5-6559
CHESTER, Vt.
Parasta
Jäädussa
Fuel Oil and Kerosene

E. J. DAVIS
HARDWARE CO.
— HARDWARE —
Chester 8-2343 Chester Depot. Vt.

KUOLLEITA

MRS. EVA E. (Ranne) WARPULA, 65 v., 276 Lundenburg St., Fitchburg, kuoli perjantai-iltaa sydänhalvaukseen. Hän oli pitkän aikaa sairastanut sydäntautia.

Mrs. Warpula oli syntynyt toukokuun 10 p. 1902 Suomessa Porin kaupungissa, ja tuli vanhempiensa Karl O. ja Selma (Bergnas) Rannen kanssa Yhdysvaltoihin v. 1913. Hän kuului jäsenenä Lundenburg Cooperative Farmersiin ja Kultainen Iän Kerhoon ja nuoruudessaan hän toimi Salman nuorisoseurassa.

Lähinnä jäi kaipaamaan miehensä, Matti Warpula; poika, Einard M. Warpula, ja tytär, Mrs. Barbara Johnson, Lundenburg; velli, Carl E. Ranne, Lundenburg; kaksi sisarta, Mrs. Kenneth H. Joel, Arlington ja Mrs. Maygoe T. Sheehan, Pelham, N.Y.; sekä kuusi lastenlasta.

Muistotilaisuus pidettiin maanantaina Boskin hautausmaastossa. Hautaus toimitettiin North hautausmaalla, Lundenburgissa. T. E. William Mathews, Lundenburgin Congregational kirkon pastori toimitti vainajalle viimeisen palveluksen.

MATTI MYLLYLÄHTI, 80 v., North Common Road, Westminster, kuoli perjantai-iltaa Henry Heywood Memorial sairaalassa Gardnerissa lyhyen sairautensa jälkeen.

Hän oli syntynyt Suomessa Haapajärven pitäjässä ja tuli v. 1907 Fitchburgiin, josta muutti kolme vuotta sitten Westminsteriin.

Mr. Myllylahti toimi työnjohtajana Putnam Machine Works'n palveluksessa Fitchburgissa sekä useita vuosia kirvesmiehenä.

Hän kuului jäsenenä Kultaisen Iän Kerhoon ja Messiah Lutheran kirkkoon.

Kaipaamaan jäi vaimo, Mrs. Sandra (Lehtonen) (Manninen) Myllylahti; poika, Toivo Myllylahti, Fitchburg; kaksi tyttärsä, Mrs. George Jakola, Fitchburg ja Mrs. Arnold Johnson, Gardner; kolme poikapuolta, Reino, Ipswich; Richard, Beverly ja George Manninen, Peabody; kaksi tytärpöytä, Mrs. Robert Nodin, Lynn ja Mrs. Wilber Stone, Virginia; yhdeksän lastenlasta ja kaksi sisarta Suomessa.

Muistohetki pidettiin maanantaina Messiah Lutheran kirkossa Fitchburgissa. Pastori Raymond J. L. Aho puhui tilaisuudessa. Hautaus toimitettiin Forest Hill hautausmaalla.

Haluatteko SUOMALAISEN JOULUPUKIN
jakamaan lahjanne Fitchburgissa.

Soittakaa puhelimella 342-0687 klo 5 jälkeen illalla. Maksu vapaaehtoinen.

Ilmoittakaa juhlanne Raivaajassa

DEPOT PACKAGE STORE
Route 2, State Road
WESTMINSTER, MASS.
VÄKI UOMIA-OLUVIA-VIINEJÄ AVOINNA: Maanantaista-Torstaihin klo 10 ap.-klo 10 ill. Perjantaisin ja Lauanaisin klo 10 ap.-klo 11 ill.

R. W. BICKFORD
Insurance Agency, Inc.
Central Street
Ashburnham, Mass.

Suurenmoinen valikoima LAHJOJA eri maista
K. LAHDE, Juvellikauppa
75 Main St., Worcester, Mass.

CARL W. HALL
HAUTAUSPALVELUS
533 NO. PARK AVE
WARREN, OHIO — Tel.: 4465-6
AMBULANSSIPALVELUS YÖLLÄ JA PÄIVÄLLÄ
Kaunis ja arvokas palvelu perheen asetamalla hinnalla

Louis A. Bodnar & Son
HAUTAUSTOIMISTO
Perustettu 1927
AMBULANSSIPALVELU päivisin ja öisin
3929 Lorain Ave., Cleveland, O.
Puhelin MEIrose 1-3075

MRS. MARYANNA (Roiko) MYLLYKANGAS, 89 v., 144 Hazel St., Fitchburg, kuoli kotonaan viime sunnuntaina. Miehensä Edward Myllykangas on kuollut aikaisemmin.

Hän oli syntynyt Suomessa Kannuksen pitäjässä John ja Sofia Roikon tyttärenä ja asui Fitchburgissa 72 vuotta.

Kaipaamaan jäi kaksi tyttärsä, Mrs. Lempi Pelletier, Westminster ja Mrs. Fannie Karlstrom, Laureton, N. Y.; 4 lastenlasta, 15 heidän lastaan ja 9 perheenjäsentä viidennessä sukupolvessa.

Yksityinen muistotilaisuus pidettiin tänään tiistaina kello 11 aamupäivällä Sawyerin hautausmaastossa. Hautaus toimitettiin Forest Hill hautausmaalla.

ROVASTI NILO TUOMENOKSA kuoli joulukuun 8 p. Suomessa. Hän oli 74 vuoden ikäinen.

Pastori Tuomenoksa hoiti West Barnstablen ja Worcesterin lähetyseurakuntia Massachusettsin valtiossa ja myöhemmin ev. lut. seurakuntaa Sudburyssa, Canadassa.

Tuomenoksa matkusti useamman kerran evankeliumismatkoillaan rannasta rantaan Amerikan Yhdysvalloissa ja Canadassa.

Suomessa hän oli Kansan Raamattuseuran palveluksessa.

Rovasti Tuomenoksa tunnettiin syvällisenä ja elävänä sanansaarnaajana ja kirjailijana.

-V.V.

NAUTTIKAA JOULUN PYHISTÄ!

The Old Mill
RESTAURANT • COCKTAIL LOUNGE
VILLAGE STORE

Delicious Yankee Food in a Rustic Setting
Nine Dining Rooms

Westminster, Mass.
Puh. TR 4-5941

Just off Route 2 on 2A between Fitchburg and Gardner

HAUSKAA JOULUA kaikille!

TILATKAA RAIVAAJA

St. John Lutherilainen seurakunta
Brooklyn, Conn.

toivottaa kaikille

JUMALAN SIUNAAMAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

Ebenezer ja St. John seurakunnat viettävät yhteisen jumalanpalveluksen jouluaattoiltaan klo 11, Ebenezer kirkossa, Williamtic, Conn.

Joulupäivänä klo 11 ap. on englanninkielinen jumalanpalvelus Brooklynin Grange hailla, saarnaa pastori David Halmers.

Suomenkielinen jumalanpalvelus on jouluiltaan klo 7 Brooklynin Federated kirkossa, saarnaa pastori Viljo Heiman. Soololaulua esittää Veikko Kotilainen.

Perustettu 1868

Puh. Diamond 5-4324

SAWYERIN
Hautausmaisto

Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

EUGENE E. NIEMI
61 Main St., Westminster, Mass.
Tel. 874-2312

Suomea puhuva vakuutusasiamies.
Hoidan kaikenlaisia vakuutusasioita. Voitte käydä konttorissani tai tulen käymään kotonaanne.

Bosk Hautauskoti

- Kaunis ja parhaiten varustettu hautauskoti, jolla on oma parkkausalue toimiston vieressä.
- Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
- Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiensa sopivan.
- Kehotamme teitä vierailmaan hautauskodissamme. Tulemme antamaan teille mitä ystävällisimmän ja viihtymimmän palvelun, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnia palvella, heidän suuren surunsa hetkellä.

85 Blossom St., Fitchburg, Mass.
Puh. 342-3635

Nordgren Memorial Chapel

HAUTAUSTOIMISTO
300 LINCOLN STREET, WORCESTER, MASS.
Puhelin PL 6-3561
ARTHUR E. NORDGREN - CARL G. NORDGREN

Rexall Drug Store,

702 Washington Street
NORWOOD, MASS.
TEL. 7-2694

LINDQUIST FUNERAL HOME

Stanley W. Ottor - Walter L. Lundin
34 Butler St. - Worcester, Mass.
PHONE 5-3764

LYDON & HAASE COMPANY

NORWOOD, MASS.
215 Fulton St.
Purkityötä ja lämmityslaitoksia
Purkityötarpeita - G.E. sähkötarveta - Metos kiukaita myydään ja asennetaan.
MYNTI JA PALVELU
Puhelin: Norwood 7-0719

MAY

Hautausmaisto
WINSLOW F. MAY, johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puhelin 762-1509

NORWOOD CO-OPERATIVE BANK

24 GUILD STREET NORWOOD, MASS.
EDISTÄKÄÄ SÄÄSTÄVÄISYYTTÄ JA KODIN OMISTUSMAHDOLLISUUKSIA!
— Perustettu 1889 —
Kolme hyväksi tunnettua säästötapa sovellettu teidän tarpeistinne

MAINE ADVERTISEMENTS

Hart Schaffner PUKUJA
London Fog
SADETAKKEJA
McGregor
URHEILUASUSTEITA
Arrow PAITOJA
Stetson HATTUJA
Florsheim KENKIÄ
COFFIN'S
HEINÄN KUUKAUSI
TÄYDENTÄVÄ KOKO

McDONALD'S DRUG STORE
Puh. 354-6161 - Thomaston, Me.
ROBERT SEASTAD, Reg. Pharm.
GOODNOW'S PHARMACY
Rockland, Maine
Reseptti- ja patenttilääkkeitä

Monimutkaisia ja graniittisia laulakuvia
BOLSTER MONUMENTAL WORKS
MAURICE M. FLOOD, omistaja
ROUTE 26 - OXFORD, MAINE
Puh. Norway 743-2673

JONES DEPT. STORE
Asusteita koko perheelle - Lahjoja
KENKIÄ kaikille - Työväestölle
ja dungarees pukimie
WALDOBORO, MAINE

MOODY'S DINER
and CABINS
Erikoisia päivällisiä, Curb-palvelus
KOTITEKOISET LÄHÖKSET
WALDOBORO, MAINE

HALL FUNERAL HOME
Aikaisemmin
Flanders Funeral Home
Hautaus- ja Ambulanssipalvelus
WALDOBORO, MAINE
Soittakaa 832-5541
yöllä talikka päivällä.

24 tunnin AMBULANSSIHUOLTO
Laite Funeral Home, Inc.
ROBERT E. LAITE, President
9 Mountain Street, Camden, Maine
Tel. 236-3365

Newport and Milford, N. H.

Corbett Oil Co., Inc.
Konttori ja liike Belknap Ave.
P. O. Box 389, Newport, N. H.
Winkler Lämmityslaitteita - Mobilheat öljyä - Mobilheating Pultokaasua

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO
Tel. 863-2113
42 Main St., Newport, N. H.

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Raivaaja ilmestyy ensi viikolla Joulupäivän takia ainoastaan kaksi kertaa; keskiviikkona ja lauuantaina.

Kirjeenvaihtajat, uutistenlähettäjät ja ilmoittajat, ottakaa poikkeusaika huomioon!

Mrs. Hilja H. Kuusela on edelleen Fairlawn leikokissa Leominsterissä. Hänen tyttärensä Mrs. Ahti Wirta kertoi äitinsä voivon huomattavasti parantuneen. Hän pääsee liikkumaan, mutta oikea käsi on vielä sen verran kankea, ettei hän voi kirjoittaa tuttavilleen joulutervehdyksiä eikä vastata saamiinsa kortteihin. Vieraat ovat hänen luokseen tervetulleita.

Viime perjantaina kello 3 aikaan aamuyöstä tuli 1063 Main St:llä sijaitsevaan Quality Bakeryyn kaksi miestä jotka ostivat leivonnaisia. Toinen miehistä otti samalla jakoavaimen jota heiluttu uhkaavasti ja määräsi myyjää, Mrs. Sophia D. Theoharista antamaan heille nopeasti kassakoneessa olevat rahat. Toinen miehistä piti puukkoa myydän rintaa kohden. Miehet tyhjensivät liikkeen kassalaatikon ja määräsivät naisen poistumaan takahuoneeseen. Ryöstäjät kielsivät häntä liikkumasta, huutamasta tai ilmoittamasta poliisille ja lähtivät autolla tiheensä.

Burbankin sairaalan uudet huonemaksut

Burbankin sairaalan huonemaksuissa astuu voimaan \$5. korotus päivää kohden. Huonemaksut ovat korotuksen jälkeen \$41 päivässä yleisellä osastolla; semi-private huoneesta peritään \$45 ja yksityisestä huoneesta \$47 - \$49.

Korotuksen ilmoitti sairaalanjohtaja Keyton H. Nixon. Hän sanoi korotuksen johtuneen sairaanhoitajattarien palkan korotuksesta joka astuu voimaan marraskuun 3 päivänä.

Kaunis joulujuhla Co-op Centerissä

Ty. Saiman joulujuhla pidettiin viime sunnuntaina Co-op Centerissä. Väkeä oli kerääntynyt paljon kaunisti koristettuun saliin. Kynttilät valaisivat kuusenoksilla koristettuja pöytiä, joulukoristeet kaunistivat seinä ja esiintymiskorokkeen toisessa päässä oli loistava joulukuusi.

George Bergroth aloitti ohjelman pianonsoitolla. Mari Kampuri luki Lydia Nylanderin kirjoittaman kertomuksen, sekä toisena joulukorttien vastaanottajan mielelmiä saadesaan ystävien ja tuttavien läheittämiä tervehdyksiä.

Koululainen Donna Autula soitteli pianolla tuttua tilaisuuteen sopivia joulusäveliä ja sai runsaat aplodit yleisöltä.

Ohjelmankuuluttaja Lauri Jokinen kertoi välillä yleisölle Ty. Saiman ravintolatoimikunnan jäsenen Mari Kampurin olleen koko joulujuhlien sieluna. Hän oli hankkinut ohjelman jossa esiintyi itsekin mukana, oli ollut koristelemassa salia juhlaan ja toimi vielä kaiken lisäksi ravintolassakin. Raikuvat käntäpöytäpukeut ilmensivät, että yleisö antoi arvoa kaikille Mrs. Kampurin ponnistuksille.

Lyyli Linna lausui liikuttavan runon Köyhän orvon joulusta, jonka jälkeen George Bergroth soitti kauniin sävellyksen Pikku Tuulan jouluaatto.

Lempi Ikävalko lausui Eino Leinon kirjoittaman runon Marjatan laulu, joka kuvaa Neitsyt Mariaa pohjolan jouluyössä. Esitys oli kaunis ja joulujuhlaan sopiva.

Lauri Hallfors kiitti ohjelmansuorittajia, ravintolatoimikuntaa sekä juhliin runsaasti kuivattua saapunutta yleisöä. Samalla hän tiedotti surullisen uutisen, että fitchburgilaisen hyvin tunnettu majuri Tauno Ensio Välimäki on kuollut viime perjantaina ja hänen äitinsä Rosa Hallfors on pyytänyt ilmoittamaan, että hautajaiset ovat Boskin hautausmaastossa keskiviikkona kello 2 päivällä. Käyntitunnit hautausmaastossa ovat tiistaina kello 2-4 ja 7-8:30.

Jonas Kurki näytti vielä kauniin värielokuvan Nova Scotiasta, jossa tavallisuudesta poikkeavan voimakas vuorove-

si hyökkyy kalliioille rannoille ja välillä pakenee kauas merelle jättäen rannikolla laajoja alueita paljaksi. Näillä rannoilla kalastetaan merestä, ja helpolta näytti vuoroveden jättämistä pikku lammikoistakin kalojen kokoaminen.

Viimeiseksi siirryttiin puurojonoon. Hyvän joulupuuron olivat emännät keittäneet, mutta onhan heillä vuosikymmenien kokemuskin. Voileivät, kahvi ja pulla tekivät myös kaupansa. Pöydissä kävi kova puheenporina, eikä kenelläkään näkynyt olevan erikoista kiirettä lähteä pois viihtyisästä joulujuhlasta.

Maria P. Aalto on kuollut

MARIA P. AALTO, 84 vuoden ikäinen, kuoli maanantiaamuna Mt. Elam Nursing kodissa, johon hänet heikon tilansa johdosta oli siirretty kodistaan muutama viikko sitten.

Mrs. Aalto oli syntynyt Ikaalisen lähellä Kivikkalan kylässä Suomessa kesäk. 13 p. 1883 ja tuli v. 1902 Yhdysvaltoihin, asettuen Fitchburgiin jossa hän asui koko ikänsä. V. 1912 hän meni naimisiin Kustaa Aallon kanssa naimisiin. Mieheensä kuoli pari vuotta sitten.

Suremaan jäi kaksi poikaa perheeseen, Wäinö Aalto, osuusliikkeen johtaja, ja Toivo Aalto, Ridgewood, New Jersey, ja lastenlapsen David Aalto (Wäinön poika) ja Charles ja Richard Aalto, Ridgewood, N.J.

Käyntitunteja ei ole. Hautajaiset ovat keskiviikkona aamuna Sawyerin hautauskappelissa kello 11 aamulla. Hautaus toimitetaan Forest Hill hautausmaahan.

TILATKAA
Suomalainen kansalliseepos
KALEVALA
Englanninkielisenä
2-osassa
1 ja II osa \$1.95 kpl.
yhteensä \$3.90
Asiamiespalkkioita ei myönnetä tästä kirjasta.
Raivaaja Publishing Co.
48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

Majuri Tauno Ensio Välimäki kuollut

Hautajaiset keskiviikkona Fitchburgissa

Majuri Tauno Ensio Välimäki

Majuri Tauno Ensio Välimäki kuoli odottamatta viime perjantaina sydänhalvaukseen kotonaan Sandwichissa, Mass.

Majuri Välimäki oli entinen Fitchburgin asukas. Hän vietti täällä kasvuvuotensa, suoritti loppututkinnon Fitchburgin korkeakoulussa 1929. Korkeakoulusta päästyään työskenteli Osuuskunnan palveluksessa, liikkeenhoitajana Osuuskunnan silloisessa vaatemyymälässä. V. 1942 Välimäki meni asevoimien palvelukseen. Sodan jälkeen hän tuli Raivaajan palvelukseen.

Joulukuussa, 1947 Välimäki liittyi jälleen asevoimiin ja lähetettiin upseerikouluun Marylandin Yliopistossa. Siellä hän suoritti tutkinnon, sailuutnantin arvon, erkoituen venäjän ja saksankielin.

Majuri Välimäki lähetettiin Saksaan, jossa hän toimi venäjän ja saksankielen opettajana. Oltuaan seitsemän vuotta Saksassa, Välimäki palasi Baltimoreen, Maryland, kieltenopettajaksi.

Vietnamissa Välimäkiennätti olla useampaankin kertaan Armeijan tiedusteluosaston palveluksessa. Eläkkeelle jäätyään hän asettui asumaan Sandwichiin, jossa kuolema tuli yllätyksenä.

Tauno Välimäki syntyi Hancockissa, Mich., maalisk. 17 p. 1911. Hän tuli Fitchburgiin vanhempiensa mukana, isänsä, edenneen John Välimäen tullessa Raivaajan palvelukseen.

Välimäki oli aktiivisesti mukana Ty. Saimassa, kuului Saiman nuorisjärjestöön ja sen näytelmäklubiin. Kahden vuoden ajan hän oli myöskin Osuuskunnan johtokunnassa sihteerinä.

Kaipaamaan jäivät näin äkkiä keskuudestamme poistunutta lähinnä vaimo, Irja, o.s. Heino, Sandwichissa, poika, luutnantti Ronald Välimäki, laivastossa, pojan vaimo, Ruth Välimäki ja kaksi lapsenlasta, Johnny ja Steven, sekä äiti, Rosa Hallfors, Fitchburgissa.

Muistotilaisuus on keskiviikkona kello 2 päivällä Boskin hautausmaastossa. Co-op Centerissä tarjotaan hautajaiskahvit muistotilaisuuden

(Lisää Fitchburgin uutisia sivulla 13)

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

FITCHBURG MASS.

Eelis Hietala
31 Bond St.

Ilta Juntunen
Erkki Antikainen
Severi Tastula
Hjalmar ja Alma Ojala

WORCESTER MASS.

Mr. ja Mrs. Iisakki Rantala

PARHAINTA JOULUA

ja
ONNEA VUODELLE 1968
toivottaa

HELEN ja BILL COSSON
West Concord, Mass.

ELAINE ja TOM COSSON
sekä THERESA ja WANDA
Waltham, Mass.

JUDY ja TOM WATTS
Maynard, Mass.

HYVÄÄ JOULUA

ja
ONNEA UUDELLE VUODELLE

sukulaisille ja tuttaville
toivottaa

HILMA KEMPPINEN
26 Elm St.
Maynard, Mass.

DAYVILLE CONN. 06241

Selma Ketola
RFD 2

LUDLOW VERMONT

Lillian ja Hilda Davidson

HYVÄÄ JOULUA

ja
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
1968

Tuttaville ja ystäville toivoo

SIIRI ja JOHN LEHTINEN
30 Wellington St.
Worcester, Mass. 01610
Tämä on joulukorttimme.

Täten toivotan
kaikille ystäville ja tuttaville

HYVÄÄ JA RAUHALLISTA
JOULUA
sekä
ONNEKASTA UUTTA VUOTTA

HILJA H. KUUSELA
Fairlawn Nursing Home
Leominster, Mass.

JOULUN ILOA

ja
UUDEN VUODEN ONNEA
toivottaa

LEMPI LEHTO
HOWARD ja LILLIAN LEHTO

4264 S.E. 122 Ave. Space 13 Portland, Oregon 97236

Christmas comes in all its festive deliciousness

Joulutervehdys!

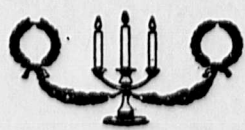
ME TAMAN OSUUSKUNNAN JOHTOKUNTA, yleisten suhteiden komitea ja toiminnan johtajat kiitämme osuuskuntamme henkilökuntaa yhteisönä ja jokaista erikseen siitä hyvästä työstä, jonka kukin on suorittanut omalla kohdallaan osuuskuntamme asioiden hoitamisessa ja yleisön palvelemissa kuluneen vuoden aikana.

OSUUSKUNTAMME JÄSENIÄ KIITÄMME heidän suuresta ostoukkolisuudestaan ja siitä suuresta myötunnosta, jota he ovat osoittaneet osuuskuntamme kehittämisessä.

ME TOIVOMME, ETTÄ JOULUN SANOMA:

"Rauha maassa ja ihmisillä
hyvä tahto"

kannustaisi kuluttajia jatkamaan kannatustaan ja siten olemaan mukana rakentamassa osuusliikkeitä yhä suuremmiksi ja voimakkaammiksi tekijöiksi ei ainoastaan oman paikkakuntamme, mutta koko maamme taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä.

HYVÄÄ JOULUA JA
PARHAIN TERVEHDYS VUODELLE 196

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY

FITCHBURG, MASS.

HYVÄÄ JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

DAIRY

CO-OP DAIRY FRESH EGG NOG
QUART CONT.69
KRAFT WHIPPED CREAM CHEESE
FLAVORED 4 OZ.25
KRAFT READY TO SERVE DIPS
8 OZ. CUP45
PILLSBURY BUTTERMILK AND
SWEETMILK BISCUITS 8 OZ. TUBE .08

We
couldn't say
"MERRY
CHRISTMAS"
in a
nicer way

HEADQUARTERS FOR FRESH:

TURKEYS
Swift's Butterball TURKEYS
CAPONS
DUCKLINGS
ROASTING CHICKEN

U.S.D.A. CHOICE NEW YORK STYLE

SIRLOIN STEAK

4 to 6 lb. ave. wt.

FRESH SHOULDERS

PORK ROAST BONELESS

RUMP STEAK SHORT CUT

DUBUQUE BRAND PURE

PORK SAUSAGE ROLLS

IMPORTED DANISH ROYAL ELM BRAND
HAMS 3 LB. CAN

LB. .79

LB. .35

LB. .63

LB. 1.59

LB. .39

3.49

DELICATESSEN

POTATO SALAD LB. .29

Prepared LUTE FISH, better than ever.

CLOUDBERRIES - LINGONBERRIES -
SCHMALTZ HERRING - REINDEER
MEATBALLS

COLONIAL BRAND LUNCHEON MEATS

Luxury Loaf - Bologna - Luncheon
Loaf LB. PKG.LB. .65

FROZEN FOODS

GARDENBOWL - WHOLE

STRAWBERRIES 20 OZ. BAG55

BIRDS EYE COOL WHIP QT. SIZE .45

SEALTEST PRESTIGE FRENCH
ICE CREAM QUARTS69

PRODUCE

CELERY HEARTS PKG. .29

SQUASH! Ready to Cook 1-1/4 lb.

CELLO BAG29

YELLOW ONIONS 2 LB. Mesh bag .19

CORTLAND APPLES All purpose grade

U.S. No. 1 Min. 2-1/4 in. 3 lb. bag .29

We have a fine assortment of fruits,
nuts, imported figs and dates for
holiday needs.

Pride of Oregon No. 1 LARGE WALNUTS

1 LB. CELLO BAG48

BAKERY

GROCERY

CO-OP RED LABEL COFFEE 1 lb. can .68

GOLD CAN PREMIUM BLEND COFFEE

OUR VERY BEST 1 LB. CAN76

MAXWELL HOUSE COFFEE 2 LB. can 1.49

OXFORD SWEET MIXED PICKLES

28 OZ. JAR38

LORD MOTT BOILED ONIONS

4/15 OZ. JARS 1.00

FRUIT CAKES By WONDER 2 lb. can .88

CO-OP HEAVY DUTY ALUMINUM

FOIL 18 IN.49

HOMESpun NAPKINS 250'S

ECONOMY PACK29

CO-OP STUFFED OLIVES

3/5-1/2 OZ BUCKETS 1.00

CO-OP CRANBERRY SAUCE

Strained or Whole Berry 2/300 CANS .39

TRI-SUM POTATO CHIPS

2 LB. BAG SAYS 24¢75

SCHRAFFT'S HOLIDAY ASSORTMENT

CHOCOLATES 2 LB. BOX . . . 1.59

GOLD SEAL GLASS WAX PINTS .49

STENCILS PACKAGE49

NONE SUCH MINCE MEAT 28 oz. jar .55

CO-OP PIE CRUST MIX 2/9 oz. pkgs. .29

WYLER'S ONION SOUP ENV. PKG. .10

TOWN TALK ROLLS

BROWN 'SERVE' PKG. .29

ONE PIE SQUASH - PUMPKIN

4/300 CANS55

PLANTERS MIXED NUTS 13-1/2 oz. can .69

DELMONTE GARDEN PEAS

5/303 CANS 1.00

CO-OP BETTER BEVERAGES

6/28 OZ. BOTTLES 1.00

CO-OP

SUPER MARKET

CONSUMER OWNED